

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 30 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fill.

Nyitási ára 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Egy elmaradt védőbeszéd.

Februári kösgyűlés.

A mai verdikthes.

Az öngyilkos huszárhadnagy.

Aktuális emberek.

Nagy bélyeglopás Lippán.

Megöltött udvarló.

Öngyilkos urinaszony.

A megvagdalt főhadnagy.

A szerelmes tanár úzelmel.

Fölmentett férjgyilkos.

Az alsószeknya.

Tárca: Három leány története. Irta: Nagy E.

— Az ember.

Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.

Irta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

Egy elmaradt védőbeszéd.

Arad, február 13

Az esküdtszék mai tárgyalásán egy kis formahiba történt. Bizonyos, hogy ezért a formahibáért nem fogják az ítélet megsemmisíteni, de azért érdemes a főlemlítésre. A vádbeszéd ugyanis nem azoknak a gentlemaneknek szólt, akik a vádlottak padján székfoglalót tartottak. A vád az aradi rendőrség, s a rendőrség őrizetére bízott közbiztonság ellen irányult. Az esküdtek e fölött is jogosítva lettek volna verdiktet mondani, miután aradi polgárok; a hiba azonban abban történt, hogy a rendőrségnek nem rendeltek ki védőt, aki a vádbeszédnek jól irányzott csapásait fölfogta volna. Ezt a

hibát akarjuk pótolni, utólag, az alábbiakban.

— Tekintetes törvényszék, esküdt uraim! Szomoruan tapasztaltuk, hogy a királyi ügyész ur azon hibáját, amelylyel elmulasztotta a rendőrség ellen író lap-példányok elkobzását, most azzal a meg-gondolatlansággal tetézte, hogy ezeknek az újságoknak igazat ad a közbiztonság ostromozásában. S míg a lapok csak akkor ütök a rendőrséget, amikor nincs más ütő, az ügyész ur akkor üti védencün-ket, amidőn Oprean és Antali urakat kellett volna ütnie.

A rendőrség, esküdt uraim, joggal nem vádolható azzal, hogy mulasztásával Lamm főhadnagy ur — a rendőrség által hivatalosan és őszintén fájlalt — megtámadtatásában része volt. A rendőrség sokkal nagyobb jóindulattal és lojalitással bánt a helybéli rovottakkal szemben, mint sem oly maliciát tételezzen föl róluk, hogy a város ily forgalmas helyén, a Boczkó-utcában fogják rablótámadásuk által a közbiztonságot kompromittálni. De föltéve, hogy a rendőrség ezt előreláthatta volna is, nem lenne vádolható, mivel a főhadnagy oldalán kardot látván, joggal tételezhette föl, hogy azzal megvédheti magát, s további tevékenységét a fegyverrel nem bíró járókelők őrzésére szentelte.

E mellett nem vádolható a rendőrség hanyagsággal, ha meggonduljuk, mennyi

súlyos teendő hárul reá. Rendőrségünk éjjelét és nappalát — tehát, esküdt uraim, amaz éjjelt is, a midőn a perben forgó eset történt — elfoglalja Klonda gyilkosának állandó nyomozása. A rendőrség e mellett szorgosan őrizteti a Szentháromság-szobrot, a vértanu-szobrot, a Baross-parkot, az ártéri hidat és a Révay-utca sarkán levő Nepomuki Szt. Jánost, nehogy a köztulajdon eme tárgyai valamely nap elhordassanak. A rendőrség őrizi nagy apparátussal az összes elit- és nem elit-bálak bejáratait és szigorúan ügyel arra, hogy a külvárosi éjjeli kávéházak egy másodperccel túl ne léphessék a zenélési zárórát. A rendőrséget e mellett elfoglalja ama büntettek ellenőrzése, a midőn egyes kereskedők az utcán szabályellenes helyen ládákat bontanak föl, az aszfaltjáróra bizonyos árukat, ugymint botokat és ostoronyeleket kiraknak, nemkülönben a közbiztonság ellen elkövetett ama merényletek üldözése, amikor a kirakat-ernyők a megállapítottnál több centiméterrel alacsonyabban állanak. S mindezekeken felül, esküdt uraim, a rendőrségnek magára is kell vigyázni; mert ha ezt elmulasztja kellő gonddal cselekedni, megeshetik — amint a közelmúltban volt rá példa — hogy az arcátlanságban vakmerőségig menő rovottak a rendőrség valamely tagját is leszurják.

Azonban, ha megállapították, hogy a közbiztonság eme szépséghibái, s úgy az

Három leány története.

Irta: Nagy Endre.

Egy szegény vidéki körorvosnak három leánya volt: Ilon, Olga és Judit. Ilon nem volt szép, de nemeslelkű és okos, mint az édes apja. Olga elég csinos volt, de szeszélyes, házsártos és kurta eszű, mint az édes anyja. Judit gyönyörű szép volt és azonkívül ő volt a legjobb szívű és a legokosabb mindhárom között.

Ilont elvette egy faragatlan, mogorva és duhaj földbirtokos. Ilonnak tehát módja volt bőven, hogy nemeslelkűen megbocsásson az urának és hogy az ura helyett gondolkodjék. Szóval boldog harmóniában éltek, mert minél durvább volt a férj, annál nemeslelkűbb és annál önfeláldozóbb volt az asszony.

Olga feleségül vette a gyógyszerész. A gyógyszerész pipogya, energiatlan ember volt, igazi született papucshős. Olgának tehát bőven módja volt hozzá, hogy szeszélyével uralkodjék, zsarnokoskodjék. Szinte szükség volt a háztartásban az ő makacsságára és akaratosságára, amely valamiképpen eliensúlyozta a férj tehetlenségét. — Szóval ők is boldogan éltek és a szegény körorvos sive megtelt örömmel, valahányszor benézett hozzájuk a mindennapi vizitre.

Már csak a harmadik leány volt otthon. Judit. Őb, a szegény körorvosnak áhitattal telt meg a szíve, ha ránézett. Mert valóban, a teremtés csodálatos remeke volt Judit.

Benne megnemesedett a szépség fogalma. A formáknak, az értelemnek és a kedélynek bűbajos harmóniája volt. Az ő szépsége okosság volt, az okossága kedvesség és a kedvessége szépség. Egyike volt ama ritka emberpéldányoknak, amelyekben a tulajdonságok nem maradnak meg elkülönítve, hanem egy közös egységbe fűződnek össze. Ezért aztán bármit tett, bármit mondott, az mind az elbűvő ő tökéletesség volt. A szemnézése olyan volt, mint valami megnyilatkozás, a mosolya mint valami ellenállhatatlan verőfény és a mozdulata mint valami ősi ritmus.

Menekülni a varázsától nem lehetett. Az ifjak lelkében a lovag-kor trubadur emlékei zsongtak föl, ha ránéztek; megtelt egyszerre a szívük áhitatos hódolattal és felhőkét ostromló akaraterővel. Az asszonyokban is kihalt a közelében az összehasonlítás vágya, az irigység! úgy hódoltak meg e lőtte, mintha saját nemük istensége előtt hajolnának meg és áradozva csokogatták a ruháját.

A ruháját! Ő maga varrta ocsó szövethől, a legegyszerűbb formába. De mintha az élette-len szövet is érezte volna, hogy milyen nagy-szerű hivatás vár rá, csodálatos redőkbe omlott és királynői jeimazzé vált a Judit testén. Ha a többi leányok meglátták ezt a ruhát, könyves szemmel ostromolták az anyjukat:

— Csináltass nekem is ilyen ruhát!
De hiába másolta le a varrónő öltésről öltésre, az valami más volt. Olyat, mint amilyen a Judit ruhája volt, a párisi szabászok sem tudtak volna csinálni.

A szegény körorvos néna elmerengett magában:

— Sok földet bejártam, sok mindent elol-vastam. Tudom, hogy a föld mérhetetlenül gazdag és hogy az emberek elképzelhetetlen fényt bírnak kifejteni. Láttam a versaillesi kastélyt, amelyben francia királynék éltek, láttam a csodás szökőkutat, amelynek árnyékában Medics Katalin álmodozott. Láttam csodás hintókat színaranyból, menyezetes ágyakat ezernyi kéz-gondos himzésével fölékesítve és láttam ruhákat, amelyeket gyémánt csöppök harmatoztak be... És mégis elfogja szívemet az aggodalom, hogy bír-e majd az emberiség eléggé fényes környezetet megtörtenni, összehordani a föld minden részéből, hogy az én Juditomhoz méltó legyen!

Néha el is mosolyodott, amint elfogta egy furcsa gondolat:

— Istenem, a föld ezer városában, millió utcáján tolongnak az emberek e pillanatban a „biznessz” után. Lihegve száguldanak, kábult aggyal, fásult szívvel és nem sejtik, hogy az élet Gyönyörűsége, a Bűbáj ime megjelent a földön!

Természetes, hogy az ifjak állandóan kö-rülrajzolták. De közeledni egy sem mert hozzá, mert mind koldusszegénynek, szánsalmasan fél-szegnnek és kopottnak érezte magát, ha ő reá gondolt. Csak egymást ellenőrizték sánda szem-mel, vad féltékenységgel és a szívük össze-szorult a gyötrelemtől arra a gondolatra, hogy valamikor a másiké lesz ez a csodálatos te-remtés.

Antali és Opreán urak csinyjei miatt a rendőrség hanyagsága okolható, — akkor se illetheti ezért vád és szemrehányás a rendőrséget, mely ezt a városi törvényhatósági bizottság egyik határozatának diadala érdekében teszi. A város ugyanis a rendőrség szaporítását határozta el, amely határozat megfélembtetvén, most a belügyminiszter jóváhagyására vár. Már most, — esküdt uraim, hogy remélhetné a város a rendőrség szaporításának jóváhagyását, ha a rendőrség támogatásával ékesen szóló példák nem volnának felmutathatók, amelyek a szaporítás szükséges voltát kétségbevonhatatlanul demonstrálják?

Mindezek alapján, esküdt uraim, kérjük a rendőrséget a kir. ügyész ur által emelt súlyos vádak alól fölmenteni.

+

Februári közgyűlés.

(A motoros vasút végállomása. — Az óvártér szabályozása — Rudas kizárólagossági joga. — A Benoid gázgyár kedvezményei. — Az ó-temető parkírozása. — A Baross parki kioszk. — Új árva széki ülnökök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

A városi tanács ma délelőtt *Institúris* Kálmán polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a holnapi közgyűlés elé kerülő ügyeket tárgyalták. A tanács a fontosabb kérdésekben a szakbizottságok által tett javaslatok mellett foglalt állást, csupán a két év előtti adóhátralékok telekkönyvi biztosítása, a fizetési meghagyások kézbesítése és a közadók módjára behajtandó adók ügyében helyezkedett a jogügyi bizottság javaslatával ellentétes álláspontra. Ezek a kérdések, amelyekről más helyen szólunk, a holnapi közgyűlésen valószínűleg hevesebb vitára fognak okot adni.

A tanács javaslatait a többi fontos ügyben itt ismertetjük:

Az *Aradhegyaljai motoros-vasút* tudvalevőleg kérvényt adott be a városhoz, hogy a Radnai-ut végén a Tehén-utcában kijelölt végállomás helyett, amely nem felel meg a társaság érdekeinek, jelöljön ki a város a társaságnak az Óvár-téren egy végállomásnak megfelelő helyet.

A közlekedési bizottság *Varjassy* Lajos h. polgármester javaslatára teljesíthetőnek vélte a kérelmet és az Óvár-térnek a gázgyártelepen tul eső részét hozta javaslatba a végállomás helyéül. Egyben azonban kimondotta a bizottság azt is, hogy a kijelölt hely csakis az Óvár-tér szabályozása után adassék át a társaságnak. A tanács beható vita után elfogadta a közlekedési bizottságnak ezt a javaslatát és ilyen értelemben fogja azt a közgyűlés elé terjeszteni.

Az *Óvár-tér szabályozása* tárgyában a város-szabályozó-bizottság ismeretes javaslatát pártolól fogja a tanács a közgyűlés elé.

Rudas Samu budapesti vállalkozó, az aradi automobil-omnibusz vállalat tervezője, mint ismeretes, kizárólagossági jogért folyamodott a városhoz. Kérelmét azzal indokolta meg, hogy mindaddig nem alakíthatja meg a részvénytársaságot, amíg ezen jogot a város meg nem adja neki, mert nem lehetetlen, hogy már a közel jövőben konkurens vállalatok alakulnak, amelyek az alakítandó részvénytársaságnak érdekét veszélyeztetik. A közgyűlés egyszer már elutasította Rudast ezen kérelmével, azzal indokolván meg e határozatát, hogy nem messze van az az idő, amikor a város veszi át a helyi közlekedés kezelését és ilyenképen az alakítandó részvénytársaság veszélyes konkurrensse lenne a városnak. *Rudas* Samu mindazonáltal megismételte kérelmét, amelyben a városi tanács ismét *elutasító* álláspontra helyezkedett, tekintettel arra az újabb miniszteri rendeletre, hogy az automobil-ipar gyakorlási joga minden folyamodónak megadandó, csak úgy, mint más fuvarozási engedély.

A nemrégiben megalakult *Benoid gáz* részvénytársaság több kedvezményt kért a városhoz, hogy ipartelepét felállíthassa. A pénzügyi és közlekedési bizottság a közszégi és utadónak 15 évre való elengedését javasolta. A kavics- és homok-szedési díj elengedését, valamint a városi csatornák használatát és a társaság által építendő csatornák iránti kérelmet is támogatta a bizottság, ellenben nem javasolta a közvezetési vámot és az egy százalékos átruházási illeték elengedését. A tanács a pénzügyi és közlekedési bizottságnak ezt a határozatát magáévá tette és pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

Az ipartestület azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a régi házak helyébe épült

házak az adózás szempontjából ujonnan épült házaknak tekintessenek, vagyis biztosítson a város ezen házak után is 15 évi adómentességet. Az ipartestület ezen, egy ízben már elutasított kérelmet azzal indokolta meg, hogy a rossz gazdasági viszonyok folytán az amúgy is pangó aradi építőiparban teljes szünetelés állott be, ami veszélyezteti az aradi építő iparosok létérdekét. A tanács ebben az ügyben *elutasító* javaslatot fog a közgyűlés elé terjeszteni.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt tudvalevőleg 1000 koronás alapítványát, melyet az aradi iskolák napközi Otthona javára tett, a tanács köszönettel vette tudomásul és ebben az irányban fog indítványt tenni a közgyűlésnek.

A tanács tudvalevőleg elhatározta, hogy az ó-temető, valamint a régi és új ligetek parkírozása ügyében megteszi a szükséges lépéseket és tervet dolgoztat ki *Hein* János budapesti tájkertész által. *Hein* a megbízás folytán ki is dolgozta a parkírozás terveit és a parkbizottságnak bemutatta. A bizottság a műkereszt által ajánlott planírozás kérdésében úgy döntött, hogy egyelőre csak az ó-temetőben kiüresített sírok kiegészítési munkálatait kell elvégezni. A tanács ma, tekintettel a város zilált pénzügyi helyzetére, amely nagyobb mérvű munkálatokat egyelőre nem enged meg, szintén erre az álláspontra helyezkedett és ebben az irányban fogja kérni a közgyűlés jóváhagyását.

Az *Aradhegyaljai Szőlőgazdák Egyesületének* azon kérelmét, hogy a Baross-parki kioszkot állandó borkiállítás céljaira méltányos áron adja bérbe nekik a város, a gazdasági szék, mint tegnap megírtuk, teljesíthetőnek vélte és azt javasolta, hogy a kioszk három évi időtartamra évi 800 koronáért adassék bérbe a szőlőgazdáknak. A tanács pártolja ezt a javaslatot, de nem három, hanem négy évi bérleti időt fog javasolni a közgyűlésnek.

A városi árvaszéknél a törvényhatósági tagok által betöltendő két ülnöki állás van üresedésben, amelynek betöltése iránt a holnapi közgyűlés fog intézkedni. A polgármester a megüresedett két helyre *Vajda* István dr.-t és *Tolnai* János dr.-t fogja javaslatba hozni a közgyűlésnek.

Maga *Judit* azonban minderről semmit sem tudott. Azt, hogy szép, sokszor hallotta másoktól, de ennek semmi jelentőségét sem érezte. Szerény volt és igénytelen. Néha még duzzogott is a sors ellen, amiért neki nem lehetnek olyan tréfás kedvű, ugró-bugró lovagjai, mint a többi leányoknak. Akik az ő útjába kerültek, azok mind kamor, kétségbeesett tekintetű és lemondóan sóhajtozó trubadurok voltak. És ez nem jól esett neki.

Da akadt mégis egy fiatalember, aki nem olyan volt, mint a többi. Egy haszontalan, csavargó természetű, léhűtő, egyébként a "Karakas" biztosító társaság helyi ügynöke. Ennek az ifjunak semmije sem volt, tehát minden mindegy volt neki. És ennek folytán büszke volt és vakmerő, mint egy *Alkibiádesz*.

A majálison találkoztak össze.

Aztán három hónap múlva a fiatalember ismeretlen helyre utazott el hirtelen, *Judit* pedig kicsent az édes apja szobájából egy kis üveg karbolsavat és megitta. Előbb azonban ráírta egy kis cédulára:

— Inkább meghalok, semhogy becstelemlül éljek.

A szegény körorvos fölnezt az égre és vad kétségbeeséssel nyögte:

— Ha férfinak született volna, meghódította volna a világot és uralkodott volna mindeneken. De nő volt és elprédálták!

Az ember.

(A Műveltség Könyvtárának II. kötete. Szak férfiak közreműködésével szerk. Alexander Bernát és Lenhossék Mihály egyetemi tanárok. 470 szövegképpel és 89 műmelléklettel. Kiadja az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársaság.)

Megilletődéssel vettem kezembe e könyvet, mely rólam szól, rólam és a tirólatok mind, a kik büszke tudattal viseltek az ember nevet. Ime egy könyv, melynek az a feladata, hogy feleljen nekem az állandóan nyugtalanító kérdésekre: mi voltam, miként lettem azzá, ami vagyok s mi vé leszek?

Az *Ember* könyve kétféle érzést támaszt bennem: felemelő az egyik, lehangoló a másik. Főlemel a tudat, hogy legalább idáig, ahol vagyok, eljutottam a fejlődés csodálatos útján; lehangoló a tudat, hogy e fejlődésnek végső állomására el nem juthatok, mivelhogy sok ezer esztendő rettenetes nagy távolsága választ el attól. E kettős érzés hatalmában olvastam végig *Lenhossék* Mihály Bevezető-jét, mely valóképpen az egész könyv dióhéjban. Le merem írni, hogy magyar tudós még tudományos dolgról ily szépen, megkapóan, leblincselően nem szólt a magyar olvasóhoz. Általában mi a valódi célja a *Műveltség Könyvtárának*? Bizonyára nem arra vállalkozott a kiadó tudósok nagy seregével, hogy könyvtárainkba becséppesszenek tizenkét könyv-óriást s azoknak díszes, renyos fokát bámuljuk s látogatóinknak

mutogassuk. Nem, a derék vállalkozók célja a tudomány összes ágának népszerűsítése. Hogy a tudós a maga tudományából átadja nekünk, laikusoknak, amennyit átadni föltétlenül szükséges az általános műveltség megszerzésére s úgy adja át, hogy azt elfogadhassuk, valóság-gal magunkévá teheszük. Ezt az eléggé meg nem becsülhető nagy célt szolgálja a *Műveltség Könyvtára*, s természetesen ez a kötet is, teljes címén: *Az ember testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságai*.

A könyv címében rejlő feladatot *Lenhossék* Mihály Bevezető-jén kívül tíz fejezet szolgálja, úgy szolgálja, hogy bármely nemzet büszke lehetne rá. Ez a könyv maga egy óriási fejlődés a tudomány népszerűsítésének mezején. *Gorka* Sándor az ember származását magyarázza el s a természetben való helyét jelöli meg. Méltó tanítványa *Lenhossék* mesternek. Az *Pekár* Mihály is, aki az emberi test szervezetét és működését, ezt a csodálatos világot írja le. Aztán átveszi a szót *Ranschburg* Pál, ki két fejezetben bilincsel le figyeimünket két rendkívül érdekes dolog részére: a szellemi munka természete az egyik, a lelki élet abnormalitásai a másik, mely a könyv utolsó fejezete. A lelki élet nagy ismerője és doktora *Ranschburg* Pál; az ő kalauzólása mellett nagy haszonnal jár az olvasás: sok, nekünk laikusoknak érthetetlennek tetsző lelki jelenség világosodik meg az ő tollán s tanácsai, miket a szellemi munka arányos beosztásáról mond: arany tanácsok.

A mai verdikthez.

Arad, február 13.

Olyan oldalról, ahol a közbiztonság dolgaival hivatalból is foglalkoznak, kapjuk az aábbi sorokat, melyek nem egyeznek ugyan a mi nézetünkkel, de érdekesek az illető körök felfogásának megvilágítása szempontjából.

Az aradi esküdtszék elé ma oly bűnper elbírálása került, melynek szereplő hősei vakmerő rabló-támadásuk folytán a közvélemény méltó felháborodását provokálták, az áldozat iránt pedig a művelt társaság csztatlan sajnálkozása nyilatkozott meg. Két dologkerülő, a rendőrség előtt jól ismert hirhedeit suhanc felhasználta azon alkalmat, mikor a rendőri őrzőket a portyázardó városrész másik oldalán teljesítette kötelességét és a mitsem sejtő főhadnagyot orozva megtámadva: rajta súlyos fejszét ejtett és pénztárcáját elrabolva, a rablott pénzen megosztottak és azt nyomban éjjeli mulatóhelyeken elköltötték. Vakmerőségüket az jellemzi legjobban, hogy a támadást a fegyveres erő egyik tagján követték el és oly jól ismerték a körülményeket, hogy sem a rendőri őrzőktől nem tartottak, sem pedig attól nem félték, hogy a támadás folytán előidézzék zajra valaki a közeli kávéházból előlépet, mert a kávéházi zaj és zene a külső hangokat elnyomta.

A legszomorúbb az esetben az, hogy ilyesmi egy kulturálamban, népes városban és sűrűn lakott utcában történhetett úgy, hogy az esetnek más tanui nem voltak, mint a két elvetemült gazember és a szerencsétlen áldozat. Az esküdtszék előtt ott állott ez a két csavargó, akik a vizsgálati fogságtól megtörve, sápadtan és ravasz arccal konokul tagadtak és előálltak azzal a mesével, amit a rablás után egymás között megbeszéltek. Hazudozásuk, körmönfont ravasszággal előkészített tervük arra irányult, hogy megtévesszék az ilyen garázda, közveszélyes dologkerülőket eszejárásához, hazudozásaihoz és vakmerőségéhez hozzá nem szokott esküdtek bírálatát. A rendőri krónikák évkönyvei ezeknek a fiatal bűnösöknek lelki gazságát és elvetemültségét lényesen tükrözik vissza; ezekből kitűnik, hogy ez a rablás egy nagyon kis és jelentéktelen epizód a számtalan merénylet között, melyeket ezek a züllött és a

Az ember faji sajátosságait *Semayer* Villibáld, a tudós etnografus írja le hatalmas fejezetben. Itt találkozunk az ember legérdekesebb, legnevezetesebb fajtáival s végezetül külön áll előtűnk a magyar faj a maga mivoltában.

Négy fejezetet *Dalmady* Zoltán egymaga írt meg. Ugynevezett praktikus dolgokat foglalnak magukban e fejezetek. A betegség és egészség fejezet egész tömegét ismerteti meg a legszokottabb betegségeknek, a következő fejezet a betegségek ellen való védekezésre tanít, majd meg jó tanácsokat ad, hogyan éljünk s végül leírja a — halált.

Az utolsóelőtti fejezetben szólal meg az egyik szerkesztő *Alexander* Bernát, a nagy magyar filozófus. A lelki életéről beszél ő nekünk, azt magyarázza, úgy, a mint arra csak ő képes nálunk: a filozófia elvont tudományát szinte közzelfoghatóvá teszi az ő népszerűsítő tehetsége.

Mostan pedig vegyék kezetekbe a könyveteket, *Az embert*, olvassátok szép csendesen, fejezetről-fejezetre, meg-megpihenve, elmélkedve az olvasottakon, aztán újra meg újra olvasva egyik-másik fejezetet; meg-megállapodva az érdekesnél érdekesebb képeken — bizony mondom, elmétek megtermékenyül, lelketek szárnyat kap s megindultan fogjátok rebegni: Köszönet nektek, emberek, kik az én könyvemet megírtátok. B. E.

börtönre már rég megérett gazemberek elköttek. A rácvárosnak valóságos rémei voltak ezek a dologkerülők, míg az ügyészégi fogház lakói nem lettek; mindenki ismerte őket vakmerő kalandjairól és széhhámosságairól, de óvakodtak velük összekerülni akár magánaton, akár a törvény előtt, mert feltek bosszu októl és garázda társaitól.

Az a tizenkét esztendői börtön, amelyet az igazságos bíróság *Opreán* József-re és társára kiszabott: nem ennek az egy bűntettnek a büntetése. Lesz módjuk elmélkedni ez alatt az idő alatt arról, hogy minő vakmerő módon vesztélyeztették a közbiztonságot fiatal koruk dacára és hányszor sikerült a büntető igazságszolgáltatás alól kibujniok. Ez a rosvett előélet a büntető ügy irataiból kicsucosodik és megmagyarázza a bíróságnak szigorú, de mindenkéfelett méltányos ítéletét.

A város és közeli környék közönsége a lapokból értesülni fog az ítéletről s megnyugvással fogadja azt. Azok a rabló pályatársak, akik hírül veszik cimboráik szomorú sorsát: egy időre elrettennek hasonló merényletektől. A jogrend helyre van állítva, s reméljük, hogy az ítélet fenn fog állani. De sokáig fog tartani, míg ismert lesz az országban és a külföldön az ítélet tartalma, amíg mindenütt megtudják azt, hogy ha ilyen vakmerő, páratlan merénylet meg is történhetik: a megtorlás el nem marad és a sértett elégtételt kap.

Szomorú jelenség marad azonban az, hogy ilyen véres eseteknek kell megelőzniök a megtorló igazság diadalra jutását és hogy hónapokon keresztül fenntarthatta magát az a nézet, hogy hátha az esküdtszék esetleg a rosszul értelmezett kérdések, vagy a védőügyvéd szónoklatának hatása alatt nem vétkesnek is ki mondhatja az elvetemült bűnösöket.

Az öngyilkos huszárhadnagy.

(*Illyés Zoltán temetése.*)

— Az Aradi Közlöny tudóstírójától. —

Arad, február 13.

Az aradi felső temető hóborította földjében nyugodalmis örök álmát alussza már sófalvi *Illyés Zoltán*, az aradi honvédhuszároztálynak szerelmi bánatában öngyilkossá lett hadnagya. A még csak órákkal előbb virágos kertként pompázó ifju háborgó lelkében elült az indulatok árja és az összeroppant lélek elszállásával meghidegült holttest már a temető nyirkos földjében várja a feltámadást, hogy továbbsszöje szerelmi ábrándjainak megszakadt fonalát.

(A gyászmenet.)

A családtagok fuldokló zokogása, a bajtársak és az egész helyőrség tisztikarának őszinte részvéte mellett ma délután két órakor temették el sófalvi *Illyés Zoltán* a felső temető halottas házából. A díszes ravatal mellett két oldalat hat hat honvédhuszáraltiszt és közlegény állott sorfalat. A gyászmenet élén a 33. gyalogezred zenekara haladt, melyet *Klobusiczky* Andor honvédhuszárőrhadnagy vezénylete alatt gyalogosan egy szakasz huszár követett. A gyászoló gyülekezet mögött *Kovács* Jenő hadnagy parancsnoksága alatt félszakasz huszár állott fel gyalogosan, míg a temető bejáratánál fél század lóháton kivonult és *Mokry* Jenő vezénylete alatt állott huszár foglalt állást. E fél századhoz szakaszparancsnokokul *Tóthváradys* *Asbóth* Odón főhadnagy és *Vadas* Jenő hadnagy voltak beosztva.

Pontban két órakor honvédtisztok az udvaron föllállított ravatalra helyezték az érkező koporsót, amelyet egészen körülállott a nagyszámú előkelő gyászgyülekezet. A koporsó fejénél

álóit a gyászszal sulyto't család: sófalvi *Illyés* *Károlyné*, az elhunyt édes anyja, *Illyés* *Géza* és *Endre*, testvérei és makói *Malay* *Gyula* honvédhuzárszázados.

(A bucsuztató.)

Alig helyezkedtek el a koporsó körül, megjelent a gyászszertartást végző *Csécsei* *Imre* református lelkész, aki a halotti ima elmondása után az alábbi megindító beszéddel bucsuztatta az elhunytat:

— Megrendült kébellel állunk meg előtted nagy Istenünk, midőn a koporsó halottjéért hozzád emeljük imádságunk rebegését. Oh, mert mi előttünk, földi gyermekeid előtt oly érthetetlen az, hogyha ifju dobja el magától az életnek kircsét a zordon elhatározás föllángolásának egy megháborodott percében. És a fájdalom özönében kitől kérjünk magyarázatot, ha nem tőled jó Istenünk, ki bölcs célok szerint vezetted a végelen világ rendjét? Es ki ad nekünk, földi gyermekeidnek vigasztalást, segédelmet, erőt a további küzdelemre, ha te megvonnád mirdezen áldásadat földünk?

Ime, egy keresztyén ifju embertársunk dönt önként életének legszebb idejében a koporsónak párnájára. Egy gyilkos perc szétrombolá a jövődönnek minden szűp és nagyra törő reményét és az ifju kebel viruló kertjét, hol előbb a vallás, a szeretet, a kötelességtudás, a lelkesedés virágai pompáztak. Egy rémítő, sötét pillanat viharában mindez megsemmisült örökre. Oh atyánk, kinek irgalma elfedi az emberek gyarló tetteit, kérünk téged, fedezze el kegyelmed jósága az ő tettét is, amely ledönté a testet, a szent léleknek élő templomát.

Mi gyarló emberek nem ítélünk, hogy el ne ítéltesünk. De egyébként is, ami ítélünk gyarló és erőtlén, előtted meg nem állhat. Kérünk, itéij te fölötte, kegyelmeddel, végtelen irgalmaddal. Oh, hitesd el velünk vigasztalás áldása gyanánt, hogy ezen ifju embertársunk gondolatvilága elkomályosult és abban a sötét percben indulatai megháborodának fölötte. Oh bocsáss meg neki irgalmadból, mert ta'an nem tudta mit cselekszik a te szent, a te sérthetetlen törvényed ellen.

Tekints jósággal, szeretettel a mérhetetlen fájdalom ölében elmerülő szülőkre, akiknek kebelében a vigasztalhatatlan fájdalom tüze ég, vigasztald meg őket, hogy a gyötrelemben el ne veszítsék minden erejüket. Add meg az ő szeretett többi gyermekeikben a remények teljesedését, édes boldogságot és amit oly kegyetlenséggel szétrombolt előtűnk a jelen, építse föl szépen lassan, sebeket gyógyítgatva, a jövőd. Forduljon mélyeséges siralmuk és keservük örvendezésre, panaszuk változzék át a te jószágodnak dicséretére.

Emeld föl gyászukban a testvéreket, kik a fájdalom igazgyöngyével siratják a felejtetlen hű testvért. Gyógyítsd, ápolj őket, töröld le könnyeket és vigasztald meg a hű rokonsziveket. Töltsd el enyhülettel a bajtársak szívét és az áldást, amely az ő összeomlott ifju életére varakozott volna, adjad azoknak, kik minden időben hűséggel, szeretettel, a szív és lélek rokonérzésével viseltettek a jó barát iránt.

A mérhetetlen fájdalomra, óh, szerető atyánk, nyujts vigasztalást, a korán elköltözöttnek pedig adj csendes nyugodalmat, a léleknek örök pihenést a megváltó Krisztusért.

A könyvekig meghato gyászbeszéd után *Csécsei* ismét imát mondott, melynek végével kocsira tették és a temető északi részén

ásott sírjába helyezték a koporsót. A nyitott sírnál a lelkes rövid imával újból Isten irtalmas elnézését kérte a fiatalon, önként eldobott életért, mire a végtelen fájdalomtól megtörött anya hangos zokogása közben a szerencsétlen hadnagy holttestét átadták az anyaföldnek.

Közben a gyalogosan kivonult fős század huszár dísztüzet adott, szokás szerint felhangzott a *Gottterhalte*, a tisztek és katonák tisztelgtek és ezzel a gyászszertartás véget ért.

(A részvét.)

A gyászszertartás végeztével dománi Dománsky Rajmund vezérőrnagy, állomásparancnok odament Makay Gyula századoshoz és a maga, valamint a helyőrség tisztikara nevében mély részvétét fejezte ki a nagy reményekre jogosító hadnagy elhunytá fölött. Együttal kérte, hogy részvétét a családtagoknak is tolmácsolja. Makay százados a család nevében is megköszönte a tábornok és az egész helyőrség tisztikarának impozáns módon megnyilatkozott részvétét, mely némi enyhülésül szolgál a családnak a kedves hozzátartozójuk elvesztése fölött érzett fájdalomban.

Azt az általános rokonszenvet és közkedveltséget, melyben Illyés Zoltán részesült, az impozáns temetésen kívül misem bizonyítja jobban, mint az a sok koszorú, mely a halottas kocsit borította. A koszorúk szalagjait az alábbi fölírások ékesítették:

Szeretett Zoltánunknak — mélyen sujtott családjá. Felejthetetlen jó Zoltánunknak — Orczy család. Zoltánunk — Aladár bácsi és családjá. Zoltánunk — Géza bácsi és családjá. Szegény Zoltánunknak — Illa és Gyula. Zotyikámnak — Tibor. Kegyelete jeléül — özv. Faragó Istvánné. Felejthetetlen bajtársunknak — az osztály tisztikara. Utolsó üdvözlét — szegedi bajtársaidtól. Szeretett bajtársának — az aradi honvédszászlóalj tisztikara. Das Officierscorps des Inf. Rgts No. 88.

A gyászoló tömeg soraiban nagy és díszes hölgyközönség is volt jelen. A katonatisztek között ott voltak a következők:

Dománi Dománsky Rajmund vezérőrnagy, állomásparancnok; Pallik Alfréd alezredes tőrparancnok, Vollerics Alfréd főhadnagy, dandár segédtsz. A 8 honvédszászlóalj aradi osztályának tisztikarából: breznói Prihradny Elek, Király Dezső, márcsi Makay Gyula századosok, Simonyi Arpád dr. ezredorvos, Porcia Lajos gróf főhadnagy és a gyászkiismeretbeosztott tisztek. A 8 honvédszászlóalj aradi zászlóaljának tisztjei: Lippner Károly ezredes. Szobonya Dénes, jáki Téth Béla, Pekáry Pál és Czito Sándor századosok, Benedikty Imre és Hanecker István főhadnagyok, Tabajdy Iván, Lisznyay Damó Elemér, Arányi Dezső, Isépy Kálmán és Csapó Lajos hadnagyok. A 8 gyalogezred tisztú küldöttsége: Badesco Dániel őrnagy, hadkiegészítő parancnok, Csobán Mihály százados, Kastner Guidó és Fiedler Imre főhadnagyok, Cseh József és Kovrik József hadnagyok. A 12. huszárezred tisztikarának küldöttsége: Matskásy Ferenc őrnagy, Herzig Ottó, Toms Pál, Gregurich Antal, Hertelendy Lajos századosok, Szappanos Pál főhadnagy, Madarász Pál és Popovics Emil hadnagyok. A 8. huszárezred aradi pótkeretének tisztikarát Pauer János főhadnagy képviselte, míg a kis szentmiklósi lovas ütegosztály tisztikarának képviselőben Grüner Hugó őrnagy, osztályparancnok, Macelariu János százados és Karlik István hadnagy jelentek meg. Az élelmezési raktár hivatalnoki karát Müller Gusztáv és Pecsénye Jenő képviselte.

A gyászközönség sorában a polgári társadalom számos tagja is megjelent.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradhegyaljai szőlősgazdák egyesülete február hó 15-én délelőtt 11 órakor, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület székében igazgató választmányi gyűlést tart. Tárgyszorozat:

1. A boraukción rendező bizottság jelentése eddigi működésének eredményéről. 2. Szőlősgazdák részére szükséges trágya-anyagok közös beszerzése. 3. A Baross parki kioszk bérbevétele. 4. Esetleges indítványok.

Aktuális emberek.

Az Antali-típus.

Az érdekes külsőségekben bővelkedő főtárgyalás, amelyet ma tartottak az aradi esküdtbírák előtt, az éjszakai élet nevezetes típusára vetett fényt. Az éjszakai — igazabban a hajnali — barlangok, mulató helyek poros padójából nő ki ez a típus, a melynek két embere: *Opreán* és *Antali* a törvény előtt állott.

Aradi specialitások ezek, akár Pesten a *jaszok* és egyéb rossz hírű személyek; ezek nélkül az éjszakai ismerősei a várost el se tudták képzelni.

A rácfertály legelső vidékén teremnek s az egyik kávéházból a másikba dünek:

— Kérek egy knikebájt!

A pincér végignézi, s megkérdezi rajta, hogy fáj neki a hivatás: ilyen alakokat kiszolgálni, a kire az utcán rá se néz. Mindegy, ha egyszer vendég. Legalább úgy vesz magának némi elégtételt, hogy az első hallásra elfelejti. Majd kér az a betyár még egyszer, ha olyan sürgős neki. S az csak ugyan még egyszer szól:

— Hallja Salamon, Jánkef . . . vagy minek hívják magát . . . hozza már azt a knikebájt. Micsoda kávéház ez. A pénzemért . . .

A pincér pedig visszafelel:

— Mit hencog azért a nyomorult knikebájtért, mintha egy üveg sámpányert hozatna? Várjon, amíg megkapja . . .

Abban jók az ilyen vendégek: nem lehet őket megérteni. Az uri kávéházakban, ha valaki nem kapja egy perc alatt az öt illusztrált lapot, amelyet kért, mindjárt kimarad a kávéházból. A rácfertályban nem. A vendéget kidobhatják, megverhetik, leszidhatják: azért ő mégis stammgaszt marad.

S az éjjeli lovagnak természetesen a kassza vad galambjához is van egy szava:

— Nem unja magát, tekintetes nagyság? . . .

A kisasszony nyaka után kap, s aztán röhög egyet. A hölgynek természetesen szintén fáj, hogy ilyen alacsony társadalmi színvonalon álló alakok fölörölhetnek vele

— Menjen odébb, maga paraszt . . .

Aztán el is panaszoja a kassza oldalán ülő udvarlónak, a lakatoslegénynek:

— Ah, az ember mindig ki van téve, hogy ilyen alakok konzultálják . . .

Ez persze iszultálás akar lenni, de az nem baj. Az alak nem is sokáig alkalmatlankodik, hanem kezét a nadrágzsebébe téve, szétnéz a kávéházon. Ézi, hogy valami roppant elegáns dolgot kell neki elkövetni. Ahán:

— Adjanak nekem egy szivart. Jó szivart, nem bánom, ha drága is. Megfizetem . . . No, adnak már? A pénzemért . . .

Mikor ez a vagyja teljesül, meglátja az egyik asztalnál a detektívet, a ki éjjeli szolgálatban tér be egy kis pihenőre, vagy kémszemlére. Odadül mellé:

— Hogy van, titkos bácsi? lumpol, lumpol?

— Fogd be a szád, — mondja kellő erélyvel a titkos. — Micsoda szemtelenség, hogy ideülsz? Nem félsz, hogy valamiért elcsipelek, piszkos?

— Ojje, — most szárazban vagyok. A régit lekivittetem a Szokolozay-hotelbe s most jobban vigyázok, mint azelőtt.

— Jobban vigyázol, gazember? No, majd hurokra kerülsz újra, te, Baci kedvence! . . .

Az éjjeli alak nevet.

— Nem olvasta a lapba: ember ne haragudjál. Aztán mért is haragudna rám. Ha mi nem volnánk, akkor nem kellene titkosokat tartani s maga elvesztené kenyereit. Mi?

S újra nevet ezen az új ötleten. Aztán „ismerősökre” tereli a beszédet.

— Hallom, a Murvai megint állami kosztos van. A marha mi az, a Lukuczát nem találják? Nem

is fogják azt meg, ügyes egy legény. S most van pénze, elegánsan jár, n.m is ismerik meg Olyan tá. lirokkot visel, akár egy gróf. Hát a Gyerevelem Jóska? . . .

De a titkos otthagyja. Barátságosan köszön neki: Isten megáldja, titkos bácsi. Aztán más társaságot keres. Bejön egy állásnélküli kucseber. Az németül beszél, ő magyarul, de azért kitűnően szórakoznak. Hozatnak két szilvát, s összeölelkeznek. A jókedv zenithjén a kucseber azt mondja:

— Sichert, das ist die Bohemenwelt!

No, szervusz Murger. A bohémiség azelőtt a festők, írók, színészek privilégiuma volt, s most az éjjeli tanyákba költözött, két agrárszakadt éjjel bogár festi a bohémvilágot . . .

Aztán elkezdnek kártyázni, amelynek során mások is csatlakoznak a társasághoz. A kártya alatt természetesen összevesznek.

— Maga rücskös, maga eldugott egy kártyát. Láttam, hogy négy kártyája volt, s most három kártyábol mutat nekem tizenkilencet. Micsoda bagázs! . . .

Kavarodás támad, akár a francia bohózatok második felvonásának végén, s a vége az, hogy a kávé s ép közbe erős kézzel s kilöki a vendéget.

Az — visszavonulás közben — igyekszik ki magyarázni az ügyet:

— De Löwy ur . . . édes Náci bácsi, . . . de nem úgy volt . . . hagyjon . . . Löwy ur . . .

Ezt már künn mondja. Hanem a kis incidens nem bántja. Legfőleg mérgében beleköt valakibe, elveri és megzsebeli, vagy likis után néz. Persze, nem a magáé, hanem a másé után, ahol működhetik. Mikor bejut a nagy házba — ez a szak kifejezése a börtönnek, — az első séta alatt üdvözliz az ismerősét:

— Szervusz, Gyere velem Jóska.

S a mágnás-kazincóban nem viszonzozák olyan előkelően és szívélyesen a köszöntést, ahogy az mondja:

— Szervusz, Dinamit Miska.

Robotos.

Nagy bélyeglopás Lippán.

(Letartóztatott járásbíróági díjnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Lippának panamás szenzációja van. Nehány évvel ezelőtt a temesvári kir. törvényszéknél díjnoki minőségben volt alkalmazva *Stefánovics* János, egy könnyelmű, csinos megjelenésű fiatalember, aki kevés keresete dacára is szeretett nagy lábon élni és ezért temérdek adósságokat csinált. Hitelezői zaklatása elől a lippai járásbíróshoz helyeztette el magát, ahol folytatta könnyelmű életmódját és hogy uri passzióit kielégíthesse — több ezer korona értékű okmány-bélyeget sikkasztott el a kezelése alá került aktákról. Bűnös manipulációit sokáig büntetlenül végezhetette, mignem rájöttek a dologra, de ezért nem tudtak rábizonyítani semmit. Ekkor aztán ismét Károlyfalvára helyeztette át magát, ahol a vizsgálóbíró a terhelő gyanuokok alapján most *váratlanul letartóztatta*. *Stefánovics* töredelmes vallomást tett a vizsgálóbíró előtt. Az eset részletei a következők:

Még a múlt évi szeptember hó elején a lippai kir. járásbíróshoz nagy okmánybélyeg sikkasztásnak jöttek a nyomára. A sikkasztást a járásbíró egyik alkalmazottja úgy követte el, hogy a beérkezett ügydarabokról lefejtette a bélyegeket és azokat részint az irattár régi aktáiról lefejtett bélyegekkel pótolta, részint pedig teljesen felbélyegezetlenül hagyta az aktát.

Mikor a dolog kitudódott, a járásbíróóság tisztviselői előbb maguk kutattak a tolvaj után, mivel azonban sehogyszem tudtak ráakadni, jelentést tettek az esetről Bene Gábor kir. járásbíróának, akinek azonban szintén nem sikerült a tolvaj nyomára akadni. A gyanu ugyan akkor mindjárt *Stefánovics* János díjnak ellen irányult, akinek uri passziói és feltűnő költsége régóta gyanúra szolgáltatott okot.

A nyomozás nem járván eredménnyel, Bene járásbíró a tomesvári kir. ügyészségnél tett följelentést az ismeretlen tettes ellen. *Fehér* Antal központi vizsgálóbíró még szeptemberben járt ez ügyben Lippán, ahol kihallgatta az összes tisztviselőket, köztük *Stefánovics* is. *Stefánovics* akkor nagybűszkén azt mondta a vizsgálóbírónak, hogy ő *uri ember*, őt ne gyanúsítsa senki. A többek közt így fakadt ki:

— *En gentleman vagyok! Igaz, hogy uri módon élek, de ez a kunst. Kevésből sokat!*

A nyomozás ekkor nem végződött eredménnyel és a vizsgálóbíró is visszatért Temesvárra, *Stefánovics* pedig a rajta esett „sérelem” miatt, *Károlyfalvára* helyeztette át magát. A járásbíróóság tisztviselőit azonban mód felett boszantotta a dolog, hogy köztük ő tolvaj lehet és ezért egyre a vizsgálat megújítását kérelmezték.

Ennek meg is lett a kívánt eredménye. *Fehér* Antal központi vizsgálóbíró szombaton váratlanul Lippára érkezett, ahol ismételtén kihallgatta a járásbíróóság egész személyzetét. A tanuvallomások mind *Stefánovics* ellen szóltak. Ezen súlyosan terhelő gyanuokok alapján a vizsgálóbíró *Stefánovics* János ellen *elfogatási parancsot* bocsátott ki, melynek alapján aztán *Károlyfalván* letartóztatták.

*Stefánovics*ot tegnap délelőtt kihallgatta a vizsgálóbíró, aki aztán a terhelő bizonyítékok súlya alatt töredelmes vallomást tett. Azt vallja, hogy közel fél évig csalta fent jelzett módon a kincstárt, de hogy mennyit sikasztott, azt maga sem tudja. Számítása szerint az elsikasztott összeg több ezer koronát tehet ki.

Stefánovics belismerő vallomása alapján, a vizsgálóbíró azonnal vizsgálati fogságba helyezte őt. Most az elsikasztott összeg nagyságának megállapításán fáradoznak. Lippán érthető feltűnést keltett a dolognak az a fordulata, de megelégedéssel vették tudomásul, hogy sikerült a bűnöst leleplezni.

Megsütött udvarló.

(Egy megcsalt férfi boszúja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

A legkülönbözőbb és legkegyelenebb módon állott boszút tegnap este egy csongrádi kovácmester azon, aki a feleségét elcsábította. Tüzes vessal lyukat égetett a hasán és a szerencsétlen csábító most haldoklik. A tragikomikus bűnügy érdekességét növeli még az a körülmény is, hogy a boszuálló ember legjobb barátját tette szerencsétlenné.

A szegedi kir. ügyészségnek jelentették Csongrádról, hogy *Felber* János kovácmester kegyetlen boszút állott *Possár* István kőművesen, aki *Felber*nek legjobb barátja volt. A kovácmester ugyanis megtudta, hogy a barátja elcsábította a feleségét. Nagy sírások között a fiatal asszony is bevallotta ezt és könyörögve kért kegyelmet a számára.

— Neked megbocsátok, de amaz kegyetlenül meg fog lakolni ezért, — mondta a kovácmester.

Megparancsolta a feleségének, hogy estére adjon talalkát a *Felber*ek lakásán, azzal a hazugsággal, hogy a férj nem lesz otthon. A csábító lépre ment. Bo'dogan üzenté meg, hogy ott lesz a jelzett időben a találkán. *Felber* ezt hallva, estére a házához rendelte két legmarokosabb legényét, maga pedig egy hegyes, tüzes vasat melegített.

— Ezt a szeretődnek csinálom, — mondta fogcsikorgatva az elkéseredett férj és megmutatta a tüzes vasat a feleségének.

Azután hozzátette:

— Nem vágyakozik többet a más felesége után, a gazember.

Amint *Possár* megérkezett, a férj parancsára a két segéd levetkőztette és lefogta, *Felber* pedig az elkészített tüzes vasat *belenyomta a csábító hasába*. A kőműves elordította magát és összeesett.

Félholtan szállították a lakására.

A különös gondolkozású férjet letartóztatták.

Öngyilkos uriasszony.

(Az Eremita-bank áldozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13

Mélyen megrendítő öngyilkosság történt az éjszaka a fővárosban. Egy uri asszony, aki nemrégiben még nagy uri viszonyok között élt, öngyilkosságot követett el, mert férje vagyoniilag tönkre ment. Halálába magával akarta vinni egy éves csecsemőjét is, az apróságnak azonban csodálatos módon semmi baja sem történt.

Az öngyilkos uri asszony *Laschó* Gyuláné, született *Szenceer* Julis, nagykikindai születésű 42 éves magánzóné. A férje két évvel ezelőtt még a *Nagykikindai Takarékpénztár*-nak volt az igazgatója. A meggyilkolt *Eremita* képviselő bankja röviddel azután, hogy elnöke az ólmosbotok csapásai alatt elvérzett, fölszámolt. A takarékpénztár hivatalnokai — voltak vagy huszonöt — földönfutókká váltak s alig kettenhárman tudtak álláshoz jutni. A pénzügyet bukása *Laschó* vagyonát is elpusztította. A kis család vagyona roncsaival a fővárosba költözött. Először a Népszínház utca 46. száma alatt laktak, majd a múlt év augusztusában a József-utca 13. számú házba költöztek. Az első emeleten szerény, két szobás udvari lakást béreltek. Itt húzta meg magát az egykor fényűzéshez szokott család: *Laschó* Gyula, a felesége, 17 éves *Tilda* nevű leánya és néhány hónapos *Jenő* nevű kis fia. A család rendkívül visszavonultan, szerényen élt. Volt még egy leányuk, akit egy fővárosi tisztviselő vett feleségül. *Laschó*, mióta a fővárosba került, mindent megkísérelt, hogy álláshoz jusson. Minden igyekezete azonban hiába való volt. Megmaradt kis pénzük folyton fogyott. Főleg *Laschóné*t busította a reménytelen helyzet. Férje előtt azonban erősen titkolta aggodalmait, úgy hogy *Laschó* nem vette észre, hogy felesége napról-napra buskomorabb lesz.

Az éjszaka kevéssel tíz órakor tért nyugalomra a család. Éjszaka 12 órakor a kis *Jenő*, aki most egy éves, sírni kezdett. Edesanyja megszojtatta, azután ismét csend lett a házban. Ejjelután két órakor a házbellek nagy zuhánásra és gyereksírásra riadtak fel. *Mohrengel* János házfelügyelő kísérelt az udvarra. A kövezeten arca borulva, holtan találta *Laschó* Gyulánét. Mellette feküdt siránkozva egy éves kis *Jenő* fia. Az uri asszony ugyanis *his gyermekét magához szorítva, leugrott az 1-ső emeletről*. Az öngyilkosságra előre készülhetett. A háztartási pénzből megtakarított 400 koronát az éjjeli szekrényen helyezte el és egy papírlapra feljegyezte: „A temetési költségekre.” Kivette füléből a fülbevalóját, összes ékszereit, gyűrűt kirakta az éjjeli szekrényre. Azután teljesen fel-

öltözött és gyermekét is felöltöztette, az ülőbe vette és anélkül, hogy a szobában alvók közül valaki észrevette volna, kisurrant a folyósóra, ahonnan leugrott. A kis gyermeknek csodálatosképpen nem történt komolyabb baja, csak a lábcsaklót sértette meg könnyebben. Sebeit a mentők kötözték be s ők állapították meg azt is, hogy *Laschóné* halálát belső elvérzés okozta.

A rendőrség a halottat elszállította a törvényszéki orvostani intézetbe. Az öngyilkos semmiféle magyarázó írást hátra nem hagyott. Férje előadása szerint felesége viselkedésével nem árulta el, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Sőt, ha őt elfogta a kétségbeesés helyzetük felett, még a felesége vigasztalta. O is valószínűnek tartja, hogy feleségét vagyoni romlásuk keserítette halálra. A mélyen sujtott férj iránt általános a részvét.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 17. Az aradi és csanádi egyesült vasutak vonatkísérő személyzetének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi asztalossegédek táncestélye (Iparosház.) — A Simonyfalva és vidéke hölgyeinek táncvigalma (Tüztöltő-egylet.) — A borosjenői járási vöröskereszt főkegyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Kaszinó.) — A kurtiesi olvasó-egylet táncestélye (Nagyvendéglő.) — A pécskai aranyifjúság táncestélye (Heller-szálló.)

Február 18. A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkásnők aradi csoportjának táncmulatsága (Tóth-vendéglő.) — Az ó pécskai onkéntes tüztöltő-egylet táncvigalma (Kaszinó.)

Február 24. Az aradi állami főreáliskola ifjúságának hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az arad-zsigmondházi jótékony Petőfi asztaltársaság táncvigalma.

Február 25. A borossebesi kaszinó táncestélye. — Ifjúsági-kolón táncestély (Iparosház.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyuleteinek táncvigalma (Központi Szálló.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) Az utolsó öt órai tea. Az aradi polgári jótékony négyzet március 4-én délután 5 órakor tartja az ipartestület dísztermében ez idei utolsó öt órai teáját.

(=) A reálisták mulatsága. Lázás Izgalommal készül az aradi főreáliskola „Fábián Gábor” önképzőkörének ifjúsága a folyó hó 24-iki, hangversenyyel egybekötött táncmulatságára. A rendszőség — mely fáradságtalan agitációt fejt ki az est sikerének érdekében — a napokban küldi szét a meghívókat. Ezen a vidám mulatságon bizonyára találkozni fog Aradváros intelligens társadalma.

(=) Vasas-bál. Most küldték szét az elegáns meghívókat, amelyek tudatják, hogy a „Magyar vaskereskedelmi alkalmazottak, vas-és fémpari tisztv. országos nyugdíj-egyesületének” aradi fiókja március hó 3-ikán, este 9 órakor a „Központi szálló” nagytermében, saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez. Személyjegy 2 korona, család-jegy 5 korona. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni.

(=) A pécskai aranyifjúság február hó 17-én a Heller-szálló nagytermében, a pécskai Kossuth-szobor javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díj: Személyenként 1 kor. 50 fill. Családonként 3 kor. 40 fill. A szünóra alatt a rendezőség több értékes tárgyat fog amerikai módon elárvereztetni.

(=) Táncmulatság Zsigmondházán. Az ujarad-zsigmondházi jótékony Petőfi asztaltársaság saját pénztára javára február hó 24-én Zsigmondházán a „Petőfi” hez címzett vendéglőben zártkörű táncvigalmat rendez. Belépő-díj személyenként 80 fillér. A tiszta jövedelem szegénysorsu iskolás gyermekek felruházására fog fordíthatni.

(=) Az ó pécskai önk. tüztöltő egylet február hó 18-án a magyarpécskai kaszinó helyiségében a testületi zászló alap javára zártkörű táncvigalmat rendez. Belépő díj: személyjegy 1 korona, család-jegy 2 korona.

A megvagdalt főhadnagy.

Az ítélet: 12 évi fegyház.

(Egy iurem tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Régóta nem volt az aradi törvényszéknek olyan meleg napja, mint a mai. Ma került ugyanis az esküdtbírók elé Lamm Hugónak, a megvagdalt aradi főhadnagy ügye s ez alkalomból az érdeklődőknek olyan sokasága özönlött el a törvénykezési épület folyosóit, hogy a nagy esküdtzéki terem a közönség felének befogadására is kicsinynek bizonyult. A künnrekedtek sűrű tömegben álltak el a folyosót, megakadályozván a hivatalos közegeket is a szabad járás-kelésben. Volt is az arra illetékesek jóvoltából olyan kriminális „rend“, olyan kapkodás, fejvesztettség az egész vonalon, hogy az igazságügyi palota külső rendjéről igen cifra vélemény támadhatott bárkiben. Teljes tehetetlenségre vallott a rend fentartására irányuló intézkedések hiánya, olyannyira, hogy a sajtó emberei is csak akkor juthattak a tárgyaló-terembe, mikor végre hosszas purparlék után emeltebb hangon kezdték követelni a nyilvánosság jogainak respektálását.

A tárgyalásról a következő részletes tudósítást adjuk:

(Tárgyalás előtt.)

Már a kora délelőtti órákban megnépesedett a törvényszéki palota folyosója. Elegáns urak és toprongyos alakok tarka változatosságban mozogtak az esküdtzéki tárgyalóterem előtt s különösen a hölgyközönség volt feltűnően nagy számban képviselve. Egy ur hölgy nagyobb épülés okából 10—12 éves leánykáját is elhozta, lévén neveléstani szempontból föltöbb cészerű, hogy a pólyából most kinőtt gyermekek minél több véres históriáról halljanak. A nagy érdeklődést magyarázza, hogy elsősorban a jogászközönség figyelmét keltette fel a tárgyalás, ahol az esküdtek voltaképpen Lamm főhadnagy felett hoztak ítéletet, mivel ennek katonai kardbojja volt függővé téve attól, hogy a vádlottakat rablásban, vagy zsarolásban mondják-e ki bűnösnek. Másodszorban a hölgyeket érdekelte a megvagdalt főhadnagy és az a tény, hogy annak idején valami kasszirnőről is szó esett, tehát a tárgyalás pikáns részletekben bővelkedőnek ígérkezett. Hogy azután a vádlottak pajtásai és a kötes existenciáknak egész sora is megjelent: az természetes. Ezek az alakok a tárgyalótermekben tanulják meg, hogy miként kell jövő pályájukon — védekezniök a paragrafusok ellen.

Kevéssel a tárgyalás megkezdése előtt megérkezett *Edvi-Ilés* Károly budapesti ügyvéd, a kiváló büntetőjogász, Lamm Hugó képviselője és nagybátyja. Erdekes fejű öreg ur, aki a tárgyalás lefolyása elé látható izgalommal tekint s *Deutsch* Izsó dr. védővel elegyedik hosszú beszélgetésbe. Körülbelül ugyanekkor érkezik meg Lamm Hugó főhadnagy is: fején fekete selyem kötés, az *Opreán* és *Antali* által vágott sebtakarására. Majd megérkezik *Burda* Demeter százados egy hadnagy kíséretében: ők ketten, mint a katonai becsületbírók megbízottai hallgatják végig a tárgyalást.

A terem ajtaja előtt két fegyveres börtönőr áll s csak a kibocsátott jegyek tulajdonosait engedik be. Amíg azonban valaki az ajtóhoz jut, valóságos ütözközetet kell megvívnia. Klabálás, lárma, taszítás, meg-megújuló afférek teszik hangossá a folyosót. Itt ott a fegyver agya

is dolgozik. Az ajtó előtt tolongók javarésze olyan alak, kinek láttára a zsebéhez kap az ember. Be nem eresztik őket a terembe, de a folyosóra feljöhettek, hogy annál nagyobb legyen a felfordulás. Részrehajlások is történnek: a hölgyeket beeresztik jegy nélkül is, mégpedig az esküdtek szobáján keresztül. Az esküdtek szívesen türik a hölgyek defilírozását, de ha férfi jön a szobába, felzudul a méltatlankodás: — Ez nem átjáróház!

(Az esküdtzék és a vádrat.)

A tulzsfolt teremben, ahol még a zenekar is ki volt adva, illetve még a tanuk púdjá is tömve volt hallgatósággal, jó ideig kellett várakozni a tárgyalás megkezdésére. *Deutsch* Izsó dr. védő, *Szokolczay* Lajos kir. ügyész, a közvád képviselője és *Edvi-Ilés* Károly, a sértett ügyvédje, már elfoglalták helyeiket, mikor a terembe lépett a bíróság: *Bitó* József elnök, *Lauka* József dr. és *Aknay* Andor szavazó bírák. Mindenek előtt az esküdtzék megalakítására került a sor. Az esküdtzék a következő tagokból alakult meg: *Kernács* Lajos, *Domán* Sándor, ifj. *Müller* József, *Vannay* János dr., *Leopold* Adolf, *Bing* Béla, *Schattlesz* József, *Steigerwald* Alajos, *Berta* Titusz, *Ruszalik* József, *Kohn* Izidor, *Glück* Dezső. Pót-escüdtek: *Sági* Henrik és *Reich* Sándor.

Ezután a vádratot olvasták fel. A vádrat szerint a vádlottak, *Opreán* Péter és *Antali* Elemér mult év december 9 ikéről 10 ikére virradó éjjel az *Árpád* téren levő *Korona-kávéházban* időztek. Ugyanekkor betért ide *Lamm* Hugó, az aradi 88 ik gyalogezred főhadnagya. *Opreán* Péter az udvaron találkozott *Lammal*, odament hozzá és egy nadrágszíjat vagy arra való pénzt követelt tőle. A főhadnagy tagadó válaszára olyan mozdulatot tett, hogy *Lamm* visszautasítólag ellökte magától. Ezután a főhadnagy háza igyekezett; a *Boczko*-utcában egyszerre lépteket hallott. A következő pillanatban valaki hátulról lefogta a karjait. *Antali* Elemér volt a támadó, kinek *Opreán* segédkezett. *Opreán* kirántotta hüvelyéből a főhadnagy kardját, azzal erős vágást mért *Lamm* fejére, azután kirántotta ennek zsebéből a 10 koronát tartalmazó pénztárcát. *Lamm* Hugó hosszas dulakodás után visszavette kardját támadóitól, mire ezek megfutamodtak. A főhadnagy súlyos sebével bevánszorgott a várban levő lakáára, ahol életveszélyes sérülése miatt hosszabb ideig feküdt. A királyi ügyészség ezen az alapon rablás és súlyos testi sértés büntetével vádolta meg *Antali* Elemért és *Opreán* Pétert.

(A vádlottak kihallgatása.)

A vádrat felolvasása után a vádlottak kihallgatására került a sor.

Opreán Péter az általános kérdések után előadja, hogy a kérdéses éjjel a *Korona-kávéház* udvarán találkozott *Lamm* főhadnaggyal. Egy nadrágszíjat kért tőle, miután tisztességesen köszönt neki. A főhadnagy feleletként mellbevágta. Ő erre visszament a kávéházba, de előbb visszautította a főhadnaggyot. (Mozgás.) Bent találkozott *Antalival*, akinek elmondta, hogy *Lamm* miként bánt vele. Erre ketten a főhadnagy után mentek; mikor elérték, *Antali* lefogta a karját, ő pedig kicsavarta kezéből a kardot, melylyel ütni akart s azzal fejbévágta. Azután a *Boczko*-utca felé szaladt ő is, *Antali* is. A főhadnagy utánuk szaladt s mikor a *Magyar király-vendéglőnél* utolérte őket, így szólt hozzájuk:

— Fluk, ne csináljatok nekem bajt, inkább odaadom nektek az egész pénzemet! (Mozgás.)

Ezután *Lamm* benyult a zsebébe s oda adott nekik tíz koronát. Miután erre visszaadták a kardját, elment.

Antali Elemér ugyanígy adja elő az esetet. Ezután *Puskás* Lajos titkos rendőr valloását olvasták fel. *Puskás* ott volt a kávéház fölötti szobában s látta, amint a két vádlott megtámadta a főhadnaggyot. A megtámadás részleteit úgy mondja el, mint *Lamm*. Mikor ő ezt látta, felhuzta revolvere kakasát s lerohant az utcára; mire azonban leért, a támadók már elszaladtak. A detektívet nem lehetett kihallgatni, mert kevéssel az eset után elhelyezték Aradról egy másik vidéki rendőrséghez.

(Lamm főhadnagy vallomása.)

Szokolczay Lajos kir. ügyész, a közvád képviselője kérte ezután, hogy a sértettet, *Lamm* Hugó főhadnaggyot hallgassa ki a törvényszék.

Deutsch Izsó dr. védő tiltakozik a kihallgatás ellen.

Edvi-Ilés Károly, a sértett képviselője és *Szokolczay* Lajos kir. ügyész ismételve kéri, hogy a kihallgatás rendeltessék el, amit a bíróság el is rendel. Ez ellen a védő semmisségi panaszt nyújt be.

Lamm Hugó főhadnagy elmondja, hogy a *Boczko* utcában menet egyszerre azt érezte, hogy hátulról lefogják a karját. Erre ő kardot akart rántani, mire úgy *Opreán*, mint *Antali* reátámadtak, kicsavarták kezéből a kardot és elszaladtak. Ő utánuk szaladt s elérvén őket, dulakodni kezdett velük. E közben kapta fején a sebet. Végre visszavette a kardját; hogy azonban a pénztárcáját mikor vették el, nem tudja. Nem érezte, hogy valaki a zsebében kotorászott volna. Teljesen józan volt. Tagadja, hogy a rájáért pénzt kínálta volna, hosszas küzdelem után szerezte azt vissza.

Védő: Mit keresett ön a *Korona-kávéházban* és mit beszélt ott a kasszirnővel? (Nagy mozgás.)

Lamm Hugó: Erre a kérdésre nem válaszolok.

A védő kérdéseire kijelenti a főhadnagy, hogy nem tudja: vajjon elvesztette-e a pénztárcáját?

(Egy kis szenzáció.)

Most a sértett megeskütésére került volna sor. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, a védő állott fel szólásra.

A védő kéri az eskütétel felfüggesztését s bejelenti, hogy nála önkéntesen jelentkezett egy tanu, aki kijelentette, hogy január 31 én reggel meglátogatta a főhadnaggyot. A főhadnagy elmondta neki, hogy az egész dolog egy lány miatt történt. (Hosszantartó mozgás a hallgatóság soraiban.) A főhadnagy azt is elmondta, hogy úgy ő, mint a vádlottak „tökrészek“, voltak s a vádlottaknak ő adott öt forintot; hogy adják vissza a kardját. Kéri a védő ennek a tanunak, *Antali* Iónának a kihallgatását.

Lamm Hugó: Az igaz, hogy *Antali* Ióna a mondott napon nálam volt, de az, hogy én úgy mondtam volna el neki az esetet, ahogy a védő ur említi, nem igaz!

Deutsch Izsó dr. védő ellenzi a sértett megeskütését, amit a bíróság ennek dacára elrendel. A védő emiatt semmisségi panaszt jelent be.

(A tanuk.)

A főhadnagy meghiteltetése után a tanuk kihallgatására került sor. *Bona* Eszter kávéházi pénztárosnő lényegtelen vallomása után a *Korona-kávéház* akkori gazdjára került a sor.

Grünvald Simon kávés azt vallja, hogy a két vádlott tényleg ott volt a kérdéses este a kávéházban. Mindakettőt csirkéfogó garaboncs ismeri s ki is tiltotta őket a kávéházból, mert ő nem türi, hogy ilyen existenciák látogassák az ő helyiségeit. (Zajos derűtség.)

A tanu megeskütése után a kávéház főpincére vallja, hogy a vádlottak a mondott éjjel

egy véres tiszkoronást akartak nála váltani. O látván, hogy a pénz véres, nem akarta azt felváltani, de Grünwald kijelentette, hogy a pénz véresen is pénz, (Nagy derűtség) tehát fel kell váltani. Egyebet nem tud. A vádlottakat *elzül-lött, mindenre képes* embereknek ismeri.

Antali Ilona tanu, Antali Elemér nővére, a védő fentebbi előadásával azonosan vall. Szavait a főhadnagy felé fordulva így fejezi be:

— Azt hiszem, ezt a főhadnagy ur sem fogja letagadni!

Lamm Hugó főhadnagy a szembesítés alkalmával tagadja, mintha ő a leány előtt a szóbanforgó nyilatkozatokat tette volna.

Szokolczay Lajos kir. ügyész ellenzi a tanu megeskütését érdekeltség címén. Ezt a bíróság nem is rendeli el, minek folytán a védő semmiségi panaszt jelent be.

A kérdőpontok megszüvegezésére került ezután sor. A vádhatóság a *rablás és a súlyos testi sértés* büntetése vonatkozólag tesz fel kérdéseket, a védő pedig csak *zsarolás és súlyos testi sértés* iránt tesz kérdést, azon az alapon, hogy a vádlottak nem rabolták el a pénzt, hanem azért kapták, mert visszaadták a kardot a főhadnagynak.

Az elnök ekkor a tárgyalást délután négy óráig felfüggeszti.

(A perbeszédék.)

Délután ismétlődtek a közönség bebocsátása körül a délelőtti jelenetek. Valóságos botrány volt, ami a folyosón történt. Bittó elnök, alighogy megnyitotta a tárgyalást, kénytelen volt azt ismét felfüggeszteni, mert a folyosón hangos veszekedés támadt. Szokolczay ügyész rendelkezésére két fegyveres fogházőr s a városházáról áthívott három rendőr puskatussal, hallatlan jelenetek között tisztították meg a folyosót, az egész közönséget kikergetvén az utcára. Hogy a nyilvánosság jellegét aaposan megőrizsék, a tárgyalóterem ajtóit bezárták, ami tudvalevőleg hivatalból konstatálandó semmiségi ok. Előre megjósolhatjuk azonban, hogy nem fogják hivatalból konstatálni ezt a tényt.

A kérdőpontok felolvasása után Szokolczay Lajos királyi ügyész tartotta meg tartalmas vádbeszédjét. Mindenek előtt az aradi közbiztonsági viszonyokat vette bonckés alá, szomorú képet festve Arad élet- és vagyonbiztonságáról. Majd áttért a tényállás ecsetelésére, és kérte az esküdteket, hogy ítéljenek lelkiismeretesen.

Deutsch Izsó dr. védő talpra esett és tartalmas védőbeszédben replikázott az ügyész beszédjére. Azt, hogy a vádlottak katonát támadtak meg, nem látja valami zsenit-trükknek, mint az ügyész, valamint azt sem tudja eddig, hogy a katonatisztnél — amint az ügyész mondta — mindig van pénz, (Nagy derűtség.) Fejtegeti, hogy rablásról szó sem lehet, csak zsarolásról. Ily értelmű verdiktet kér.

A szépen megkonstruált védőbeszéd után az ügyész, majd ismét a védő duplikája következett, mire kezdetét vette az esküdtek kitanítása.

(Jogi baklövésék.)

A kitanítást Bittó József elnök végezte, még pedig úgy, hogy az összes jelenlevő jogászok bámulatból bámulatba estek. Először is előadta, hogy mi az ingó és mi az ingatlan, beszélt arról, hogy a házhoz tartozó eresz ingatlan, de ha lelopják, a büntetőjog ingónak tekint. Miután a főhadnagynak nagyon ritkán van ereszük, ez igen fölösleges dolog volt.

Majd azt állította, hogy a súlyos testi sértésnél a cselekmény és az okozat közt nem kell összefüggésnek lenni. Ezt már Edvi Illés Károly nem tudta hallgatni. Felkelt és kiment a teremből, ezzel a kijelentéssel:

— No, én már nagyon tele vagyok.

Bittó ezután a rablás és zsarolás közti fogalmat magyarázta meg olyanformán, hogy rablás, ha valaki elé revolvert tartok és azután kifosztom, ellenben zsarolás, ha revolvert tartok elé és arra kényszeritem, hogy ő adja át a holmiját.

Ezek után a tanítások után az esküdtek ítéletozataira vonultak vissza.

(Az ítélet.)

Valamivel este hét óra előtt hirdette ki az esküdtek elnöke a verdiktet, mely szerint Opreán Pétert a *rablás és súlyos testi sértés*, Antali Elemért pedig *rablás* büntetésében bűnösnek találták az esküdtek. Ezen az alapon a bíróság ítéletozataira vonult vissza.

Hét órakor hirdette ki Bittó József elnök az ítéletet, mely szerint a törvényszék Opreán Pétert 12 esztendei, Antali Elemért 7 esztendei fegyházra ítélte el.

Az ítélet — minthogy a rablás maximális büntetése 10 esztendő — általános konsternációt keltett.

Deutsch Izsó dr. védő semmiségi panaszt jelentett be ellene.

Edvi Illés Károly, a sértett képviselője maga is kijelentette, hogy az ítélet indokolatlanul súlyos, ámbár a vádlottak notórius gazemberek lévén, a mai üggyől tekintve, tényleg súlyos büntetést érdemeltek.

Amint értesülünk, Deutsch Izsó dr. holnap írásbeli semmiségi panaszt nyújt be a tárgyalóterem ajtóinak bezárása, tehát a nyilvánosság jogának megsértése miatt a törvényszék elnökéhez, a hallgatóság köréből egész sereg tanut nevezvén meg ennek bizonyítására. Nincs kizárva tehát, hogy a mai tárgyalás eredményét a felső bíróság megsemmisíti.

Botrányok a Reichsrathban. Vita a magyar hadsereg körül.

(Obstrukció a választójog miatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

Bécsi távirat szerint ma olyan botrányos jelenetek játszódtak le az osztrák képviselőházban, aminőkhöz ez a viharos szcénákhoz szokott testület is már igen régen látott.

Az ujoncjavaslat második olvasása volt napirendre kitűzve, de tárgyalására nem került a sor, mert a régóta jelzett sürgős indítványok egész halmaza feküdt az elnök előtt. Az *alldauschok* még a múlt hét végén is felháborodással tagadták, mintha ők obstrukálni akarnának, de ma megmutatták, hogy minden áron készek megakadályozni a választói reform tárgyalását. Ezért nyújtották is be a temérdek sürgőségi indítványt.

Stein Franko, az első felszólaló hosszasan beszélt a közös hadsereg szétválasztásának szükségességéről és az önálló magyar hadsereg föllállításának osztrák szempontból való előnyeiről és előre jelezte, hogy addig fog szónokolni, amíg az ülést bezárják, nehogy sor kerüljön az ujoncjavaslatra. Egy órakor állott föl szólásra és három órakor még mindig beszélt. Beszéde alatt egymást követték a lármás jelenetek, de különösen akkor lett nagy a fölzudulás, amikor Stein a korona ellen fordult.

Az elnök Zacek alelnök figyelmeztette és megrótt a szónokot, hogy ne vonja a vitába a koronát, ott a kormány, amely felelni fog a korona tényelért. Erre isszonyu láрма támadt az *alldauschok* padjain. Össze-vissza kiabáltak, hogy ez gyávaság, a koronáról beszélni kell, amikor harc dúl a nemzet és korona között. Az elnököt „*udvari lakáj*” és egyéb becsmerítő kifejezésekkel illették és teljes volt a fölfordulás, amikor Stein befejezte beszédét.

Utána Sternberg grófra került a sor, aki a következő indítvánnyal állott elő:

— Határozza el a Ház, hogy a kormány fölszólítandó oly törvényjavaslat benyújtására, amely a *képviselők immunitását a Ház fölszólítása után a jövő képviselőház összeüléseiig kiterjeszti.*

Zacek elnök fölszólította Sternbergot, hogy okolja meg sürgőségi indítványát. Erre Sternberg gróf föllállott és általános meglepetésre az ülés bezárását indítványozta.

Az elnök figyelmeztette, hogy ne avatkozzék az ő hatáskörébe, most rajta van a sor, tehát meg kell okolnia indítványát vagy mondjon le a szóolás jogáról.

Sternberg gróf most már nem sokáig kérelte magát, hanem hozzáfogott kedvenc témájához: a császár személyének és ténykedésének bírálatához, melynek során elmondta, hogy az *uralkodó jó osztrák, kinek álma és vágya a nagy-osztrák birodalom.*

Most meglepetés következett.

Gautsch báró miniszterelnök kért szót. Csak arra szorítkozik, ugymond, hogy a nagynémetek sürgős indítványát jellemezze. Azt tartja, hogy ezek az indítványok voltaképp nem is azt célozzák, amit mutatnak, mert az *alldauschok* ezzel nem akarnak egyebet, mint *lehetetlenné tenni a választói reformot.*

A miniszterelnöknek e szavai ugy hatottak, mint a bomba. A nagynémetek fölugráltak és így kiáltottak:

— *Széllhámos, becstelen, hazug rágalmasó!*

Percekig tartott a láрма, mely alatt Gautsch hidegen és mozdulatlanul állott a padja előtt. Csak néha-néha mosolygott gunyosan az *alldauschokra.*

Izgatottan, magából kikelve föllállott most Stein nagy német képviselő és a leghatározottabban tiltakozott a miniszterelnök kijelentése ellen. Beszédében többek között a következőket mondta:

— Indítva érzem magamat félreérthetetlen módon megkérdezni a miniszterelnöktől, van-e bátorsága állítani, hogy a sürgőségi indítványokat csak a választói reform meghiusítása végett nyújtottuk be? Ha igen, akkor itt a Ház színe előtt ünnepélyesen kijelenteni, hogy Gautsch báró miniszterelnök ő *excellenciája alávaló és szemtelen hazug fráter.*

Ezután nagy izgalomban megejtették a szavazást, melynek eredménye az lett, hogy a Ház a sürgőségi indítványokat elvetette.

Későbbi bécsi távirat jelenti, hogy az *alldauschok* ma igen érdekes, sürgős indítványt akartak benyújtani. Az indítványban föl akarták szólítani a kormányt, hasson oda a királynál, hogy az *osztrák császár mondjon le a magyar királyi trónról.*

Amikor a többi pártok megtudták az indítvány tartalmát, nagy riadalom támadt és minden oldalról igyekeztek az *alldauschokat* az indítvány visszavonására rábírní, ami hosszas kérlelés után sikerült is.

Az osztrák politikai helyzet igen sivár és valószínű, hogy még e hó folyamán *feloszlatták az osztrák képviselőházat is.* Ennek oka az, hogy a kormány a mostani Házban nem kap többséget a választói reformról szóló törvényjavaslatához.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Kornevillói harangok, operett. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Bohémszerelem, operett. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Dorrit kisasszony, szinmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Szombat: Dorrit kisasszony, szinmű. (Páratlan bérlet.)

* **Bohémszerelem.** A rendkívül sikerű Herblay-operettnek csütörtökön lesz az ötödik előadása. A második felvonásban Sz. Rontay Boriska (Mimi) elénekli a „Szeretnék miniszter lenni” kezdetű kuplét, amelyet *Haller Irma* énekelt Temesvárott és az ismeretes tündetések származtak belőle.

* **Más színházakból.** A nagyvárad színházban holnap, szerdán mutatják be Bernstein *Baccarat* című drámáját, amely La rafale címen a párisi Gimnase-színházban és nálunk a Vigszínházban aratott nagy sikert. — A kolozsvári Nemzeti Színházban e héten Huszka és Martos nagyszerű operettje: *Gül Baba* és *Bercsik Arpad* pompás új vigjátéka: az *Udvari tanács* felváltva élénkíti a műsört — A szegedi színházban szombaton mutatták be nagy sikerrel *Gül Babát*, amelyben Gábor diákok Felkó Rózsi, Gül Babát Fenyéri Mór játszotta; hétfőn lesz a *Baccarat* bemutatója. — A kecskeméti színházban szombaton mutatják be *Gül Babát*, amelyben Gábor diákok Parlagi Kornélia, Gül Babát Bihari Akos játssza. — A debreceni színházban tegnap mutatták be *Az ifjú Csokonai* című pályanyertes darabot és jövő szerdán lesz a *Gül Baba* premijere. — A kassai színházban múlt pénteken mutatták be *Gül Babát*, Gábor diák szerepében Kállay Lujzával.

* **Dorrit kisasszony.** *Schönthan* Ferenc vigjátékából, melyet pénteken mutat be az aradi színház személyzete, már teljes díszletezéssel folynak a próbák. A bemutató, a darab szellemét tekintve, akárcsak a *Vén leányok*, rendkívül sikerűnek ígérkezik. A címszereplő *Biró Irén* és az öreg Dorritot személyesítő *Várnay* olyan színészi feladatokhoz jutottak, melyekben tehetségüket teljes mértékben érvényesíthetik. *H. Novák Irén* egy tüze; véru spanyol-néger hölgy szerepében színészi tehetségének újabb oldaláról fog bemutatkozni, de a többi szereplők: *Beregi, Szathmáry, Delli, Zsigmond Anna, Hunyady és Mariházy* is kiváló szerepekhez jutottak. A *Dorrit kisasszony* ban egy gyermek-kórus is részt vesz, melynek vezetője a kis *Berkó Gizike*. A premijer pénteken, a második előadás szombaton lesz.

* **Aradi színház Várhelyen.** Az aradi színház 18-án, vasárnap este tartja legközelebbi előadását Hódmezővásárhelyen a Sas-szálloda dísztermében. Ez alkalommal *Rákosi és Gutti* a *Sasok* című bohózatát kerül színre, amelyben *H. Novák Irén, Rákosi Gizli, Molnár Iona, Bizza Piroska, Szendrey Delli, Várnai, Mariházy, Ujj, Ajtay és Solti* játszanak.

* **Színház Pécskán és Battonyán.** *Halmi Jenő* színházgátló színházgátló az elmúlt heteket Battonyán és Pécskán töltötte, szép sikerű előadásokat rendezve. Pécskán négy napig, Battonyán két hétig időzött a társulat, több operettet és szinművet adva elő. A társulat tagjai közül *Bársony* szerelmes színész, *Halmi Jenő* igazgató, *Feléki László* komikus, *Sarkadi Rózsi* szubrett és *Halminé* arattak nagyobb sikereket. A társulat jelenleg Mezőhegyesen működik, hol a napokban vendégként fel fog lépni *Nyárai Antal*, az aradi színház kitűnő művésze is.

A szerelmes tanár üzelmei.

(A vizsgálóbíró Makón.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

A bűnös utra tévedt *Pittner Auréli* makói gimnáziumi tanár ügyében a szegedi büntető törvényszéken megindult vizsgálatot tovább folytatják. A vizsgálat vezetése most már nem a kir. ügyészség kezében van, hanem a vizsgálóbíróhoz jutott s nemsokára talán már vádiratot is készítenek a gyermekrontó ember bűnpörében. Ezt az a körülmény is kilátásba helyezi, hogy maga a vádlott tanár *sürgetsi az ügy gyors befejezését*. A bűnügy újabb fejleményeiről szóló tudósításunk a következő:

A kir. ügyészségnek a vizsgálatot kérő indítványát csak szombaton este kézbesítették *Magay Lajos* vizsgálóbírónak, aki így már csak vasárnap hallgathatta ki *Pittner*. A kihallgatás délelőtt fél tizenegyre kezdődött és tizenkét óráig tartott. Az alacsony termetű ember, amikor közölték vele, hogy a vizsgálóbíró elé akarják vezetni, örömmel kelt föl kemény fekhelyéről és idegesen kiáltott:

— Végre kiderül az ártatlanságom!

A tanár elmondta a vizsgálóbírónak, hogy egy szó sem igaz a vádból.

— Én csak a jószívűségemnek vagyok az áldozata, — mondta.

Azután kijelentette, hogy meg akarták zsarolni a panaszosként szereplő leányok szülei, s miután ez nem sikerült nekik, — följelentették.

— De a jelentésből egy szó sem igaz, mert én nem bántottam a kis leányokat és nem altattam el őket. Az egész rágalom és ha kiszabadulok, nem marad el a megtorlás.

A vizsgálóbíró, miután nyugalomra intette, kijelentette, hogy elrendeli a tanár *vizsgálati fogságának főtartását*.

— Miért? — kérdezte *Pittner* ingerülten.

— Mert alapos bizonyítékok vannak arra, hogy ön meg akarta vesztegetni az ellene valló tanukat.

— Ez sem felel meg a valóságnak.

— Az a kérdés, megnyugszik-e, vagy nem?

— Nem nyugszom meg, mert ártatlan vagyok, — felelte *Pittner*. — Fölfolyamodást jelentek be.

— Ezzel csak azt éri el, hogy tovább húzódik az ügye. Mert így még a vádtanácsnak is határoznia kell a pörben.

Rövid gondolkodás után a tanár kijelentette, hogy akkor inkább visszavonja a fölfolyamodását, hátha így hamarabb szabadon engedik.

Utána *Bugyi Juliannát*, a csábítás büntettével vádolt makói asszonyt hallgatták ki. Ő is tagadta a vádat és az urát okolja letartóztatásáért.

— Különváltan éltek tőle és azóta folytonosan áskálódik ellenem, — panasolta *Tóth Istvánné*.

A vizsgálóbíró szintén közölte vele, hogy a vizsgálati fogságát főtartják. Hogy gyorsabban mendjen az eljárás, ő is megnyugodott a határozatban. A további vizsgálatot most már *Makón* folytatják.

Makó-ról sürgönyzi tudósítónk: *Magay Lajos* szegedi kir. vizsgálóbíró ma reggel ide érkezett és *Pittner* tanár bűnügyében egész nap kihallgatást tartott. Beidézte a rendőrség épületébe az összes szülőket és az áldozatokat. Körülbelül harminc embert hívott meg a vizsgálóbíró vallomástételre. Ezenkívül elrendelte, hogy a makói hatósági orvos vizsgálja meg a panaszos leányokat.

A vizsgálatnál mint orvosszakértő *Sas Bernát* dr. működött közre. A mai vizsgálat még *terhelőbb adatokat* derített ki *Pittnerre* s most már több mint bizonyos, hogy vád alá fogják helyezni. A vizsgálóbíró este 8 órakor utazott vissza Szegedre.

Fölmentett férjgyilkos.

(Egy asszony kárváriája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Egy értelmes beszédű csanádmezei parasztasszony fölött ítélkeztek tegnap a szegedi esküdtbírák, mert elkövette azt a bűnt, hogy megölte az urát, akivel vagy 30 esztendőig élt, s akit tíz gyermekkel ajándékozott meg. *Ujj Györgyné Bakó Erzsébet* szinte földöntúli szenvedéseket állott ki azzal az emberrel, akit oly módon ölt meg, hogy a fejét baltával összehasogatta. Ez a múlt év november 24-én történt *Kisiratoson*. A férj most is részeg volt és meg akarta késelni az asszonyát. A rettenetes szenvedésektől elkéseredett asszony erre baltát kapott elő és összehasogatta megátalkodott rossz urának a fejét. Az esküdtek elfogadták a védekezést és *fölmentették a férjgyilkos asszonyt*.

A tárgyalásról szóló tudósításunk a következő:

Ujj Györgyné született *Bakó Erzsébet* szándékos emberölés bűnével volt vádolva, mit az által követelt el, hogy 1905. november 24-én *Kisiratoson* férjét, *Ujj Györgyöt* szándékosan, de előre meg nem fontolva baltával megölte. A bíróság *Pókay Elek* dr. einöklété alatt ma tartotta a tárgyalást; a vádat *Kovács Rókus* dr. alügyész képviselte, míg a védelmet *Reininger Jakab* látta el.

A tárgyaláson *Ujj Györgyné* előadta, hogy a gyilkosságot önvédelemből követte el. Férje ugyanis erőszakos, részeges ember volt, aki 30 évi házasságuk alatt a szeretet semmi jelét és gyermekei iránt nem mutatta. Tanukkal kívánja igazolni, hogy számtalanszor megtörtént, mikor férje részegen jött haza a kocsmából, hogy gyermekeivel együtt kénytelen volt átmenekülni a szomszédokhoz aludni.

Azon a napon is, amikor a gyilkosság történt, férje teljesen részegen tért haza. Pénzt követelt az asszonytól, hogy visszamehessen a kocsmába pálinkát inni. Az asszony azonban kijelentette, hogy pénzt nem ad neki pálinkára, hanem kérte, hogy maradjon otthon, majd ő főz neki jó vacsorát és hozat bort is hozzá. Mindjárt ki is ment a konyhába, hol aprófát akart vágni, hogy tüzet rakhasson a vacsorához. Férje ekkor kirohant utána és nyitott bicskával rohant reá, hogy pénzt csikarjon ki tőle. Vádlott védőleg emelte föl a karját, de férje a nyitott bicskával mégis megsebesítette. Ekkor fölkapta a baltát és azzal a férjét fejbevágta. Az ember erre megtántorodott, majd hátat fordított neki és a szoba felé indult. Az asszony azonban utána ment és még kétszer fejbevágta. *Ujj György* erre összeesett és néhány perc múlva meghalt. A gyilkosság elkövetésekor nem volt senki a házban, csak az asszony, meg a férje.

Mintegy tizenkét tanút hallgattak ki ezután, köztük a szomszédokat és olyanokat, akik *Ujj György* családjánál otthonosak voltak. A tanúk egybehangzólag azt vallották, hogy *Ujj György* összelérhetlen, veszekedő természetű ember volt és különösen az utóbbi években sokszor ment részegen haza.

A vádbeszéd előadása után *Reininger* terjesztette elő a védelmet, mire az esküdtek nem bűnösnek ítélték a vádlottat. A törvényszék e verdíkt alapján a vádlottat *fölmentette*.

A Ház feloszlata.

Királyi biztos a parlamentben.

(Fejérváry Bécsben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 13

A képviselőházat február 19-én oszlatják fel. Ez bizonyos. Azt is mindenki tudja, hogy nem a hivatalos lapban jelenik meg az erre vonatkozó királyi kézirat, hanem 19-ére összehívják az országgyűlést vagy a képviselőház elnöke olvassa fel a feloszlató kéziratot, vagy ha nem — a királyi biztos.

A tény az, hogy hétfőn már nem lesz országgyűlés és a hivatalos „Budapesti Közlöny” keddi száma közölni fogja a magyar és osztrák kormány által ratifikált német kereskedelmi szerződés életbeléptetéséről szóló királyi rendeletet.

Két nagy kérdés tölül most az előtérbe: mi a szándéka a koalíciónak az országgyűlés feloszlataival szemben s mi következik azután?

Fejérváry a királynál.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt 8 órakor báró Skerlecz titkár kíséretében Bécsbe utazott, ahova délben érkezett meg.

Bécs-ből táviratozzák a félhivatalos M. T. I.-nak: Fejérváry Géza báró miniszterelnököt ma délután három órakor külön kihallgatáson fogadta a király. A kihallgatás másfél óráig tartott. A miniszterelnök egyelőre Bécsben marad.

Bécs-ből táviratozzák: Fejérváry Géza báró az audiencia után visszatért a magyar palotába, ahol a várakozó újságírók előtt kijelentette, hogy *semmiféle közlést nem tehet* és még azt sem mondhatja meg, hogy mikor utazik vissza Budapestre. A miniszterelnök kihallgatása után fölkereste Goluchowski gróf külügyminisztert és hosszasan tanácskozott vele.

Házfelosztás — királyi biztossal.

Egy koalíciós estilap ma a következőket írja:

A legjobb forrásból kapjuk azt a hírt, hogy a házfelosztás annyira befejezett dolog, hogy már az időpontban is megállapodtak. E szerint az országgyűlést e hó 19-én oszlatják fel királyi biztossal és királyi kézirattal. Erre a napra délelőtti tíz órára a képviselőházat és a főrendiházat is ülésre hívják össze, hogy ugyanakkor mindkét házat fölösszlássák. A fölösszlató királyi kéziratot a királyi biztos hozza és adja át a képviselőház és főrendiház elnökeinek azzal a megkereséssel, hogy az ülés megnyitása után azonnal olvassák fel.

Amennyiben a királyi kéziratnak az ülés megnyitása után való felolvasását a Háznak valamelyik elnöksége bármiképpen megtagadná, a királyi biztos előszóval elmondja királyi üzenetet benn a parlament színe előtt és intézkedik a rendelkezésére álló karhatalommal, hogy a képviselők és főrendek azonnal elhagyják az országházat.

A Házak elnökei közül csupán Bolgár Ferenc képviselőházi alelnök van Budapesten, aki ma az újságírók kérdésére kijelentette, hogy a Ház összehívása iránt eddigelé még nem kapott értesítést.

Abszolút kormányzat.

Bécs-ből táviratozzák: A N. F. Pr. estilapja szerint Fejérváry Géza báró ma fogja megkapni a döntést a Házfelosztás tárgyában, ha ugyan ezelőtt már meg nem kapta. A koalícióval megakadt tárgyalások után a fölösszlásra mindenki el volt készülve. Azok a tüntetések, melyeket a koalíció tervez, ezen a tényen már semmit sem változtathatnak, de Magyarországon végzetesen kiélesíthetik a viszonyt a koronával és akkor a magyar állam négy évtizedes fejlődés, erősödés és nemzeti fölvirágzása után, ismét képviselőház nélkül fog kormányoztatni es egy oly kaland vár rá, amelynek vége beláthatatlan.

Nyiry királyi biztos.

Az összes pártkörökben ma este igen élénk élet volt és bár a miniszterelnök mai audienciájának eredményéről biztosat senkinek sem tudott, általános volt a vélemény, hogy ma megtörtént a döntés és a képviselőház feloszlata most már befejezett tény, amely valószínűleg már hétfőn végbe fog menni.

Királyi biztosul ma is Nyiry Sándor vezérőrnagyot, volt honvédelmi minisztert, a székesfehérvári honvédkerület parancsnokát emlegették. Sőt többen már azt is tudni vélték, hogy Nyiry Sándor ma már Bécsben volt és kihallgatáson jelent meg a királynál. E hírt csakhamar megcáfolta az a pécsi távirat, mely szerint Nyiry a pécsi honvédsapatok megvizsgálására ma oáaérkezett.

A koalíció és a feloszlata.

A vezérőrnagy bizottságnak ma délutánra hirdetett értekezlete elmaradt. A vezérőrnagy bizottság már ismételtén foglalkozott az országgyűlés feloszlatainak kérdésével, de határozatait eddig titokban tartotta. Tény az, hogy nagy elhatározásra készül, melyet a vezérőrnagy bizottságnak szerdán tartandó ülésén állapítanak meg véglegesen.

Kossuth Ferenc ma az egész délelőtti Andrássy Gyula grófnál töltötte el. Annyi bizonyos, hogy a fiúmei konferenciát e hó 18-áról el fogják halasztani. Az összes ellenzéki pártok elnökei tanácskozásra ültek össze, amelyen behatóan megvitatták a helyzetet és megbeszéltek mindazon lehetőségeket, melyek a képviselőház feloszlataival kapcsolatban megtörténhetnek. Tárgyalták azt az álláspontot is, melyet a koalíciónak a Ház feloszlataival szemben el kell foglalnia, de tekintettel arra a körülményre, hogy pozitív adat a Ház feloszlataira még nincsen, tanácskozásuk eredményét nem közölték a párttagokkal.

A függetlenségi párt fiatal képviselő tagjai azt hangoztatják, hogy az erőszak ellen erőszakkal kell jelezni, míg a mérsékelt elemek csupán a tiltakozás álláspontjára helyezkednek.

A tőzsde hangulata.

A budapesti tőzsdén ma az a hír terjedt el, hogy a kormány fölösszlattatja

ugyan a képviselőházat, de a fölösszlató királyi kéziratban benne lesz az új országgyűlés összehívásának ideje is. E hír szerint az új képviselőházat a fölösszlástól számított három hónapra hívják össze.

Ez a berlini tőzsdén is elterjedt hír megerősítést ugyan nem nyert, de a budapesti börzén mégis igen jó hatást tett, mert azt következtetik belőle, hogy mindkét részen a fölösszlata után is keresni fogják a kibontakozást. A magyar hitelrészvények, melyek a politikai hírekre legjobban reagálnak, nyomban három koronával emelkedtek.

A város és az adóbehajtas.

(Javaslatok a közgyűléshez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 13.

Aradváros holnapi közgyűlésén előreláthatólag heves viták támadnak a tanács alább ismertett javaslatai körül, melyek az ex-lex-ben való adóbehajtasra vonatkoznak és politikai színezettel is bírnak.

A jogügyi bizottság, miután annak idején megirtuk, a két évnél régebbi adóhátralékok telekkönyvi biztosításának, a kibocsátott fizetési meghagyások kézbesítésének és a közadók módjára behajtható illetékek behajtasának ügyében tagad álláspontra helyezkedett. Jeleztük azt is, hogy a tanács ezen kérdésekben más álláspontra fog helyezkedni.

A tanács mai üléséből kifolyólag a fenti kérdésekben a következő javaslatokat fogja a holnapi közgyűlés elé terjeszteni:

1. A két évnél régebbi adóhátralékok telekkönyvi biztosítása ügyében:

A jogügyi bizottság javaslatával szemben, tekintettel arra, hogy az általánosan követelt gyakorlat szerint az adók végrehajtasán kívül is telekkönyvileg biztosíthatók, tekintettel továbbá a kir. tábla egyik ily értelemű döntésére, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a pénzügyigazgatóság ezen átiratának megfeleljen. Amennyiben azonban a közgyűlés a város tisztviselőit az átirat végrehajtasától eltiltana, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a város közönsége a tisztviselőket minden tekintetben megvédi és kártalanítja.

2. A kibocsátott fizetési meghagyások ügyében:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, miszerint az illeték fizetési meghagyásoknak ezidőszerinti kézbesítését egyelőre függőben tartja és a kérdés érdemében csak akkor határoz, ha a pénzügyminiszter egy hozzá sürgősen intézendő felterjesztésre válaszol. Amennyiben azonban a törvényhatósági bizottság a fizetési meghagyásoknak az ex-lex idő alatti kézbesítéstől közönséget eltiltana, mondja ki, hogy Aradváros közönsége a tisztviselőket teljes szavatosságot vállal és őket határozatainak végrehajtasá miatt szenvedett anyagi károkért kártalanítja.

3. A közadók módjára behajtható nem adótermészetű tartozásoknak behajtasára tárgyában:

A közgyűlés utasítsa a város tanácsát, hogy a közadók módjára behajtható, nem adótermészetű tartozások behajtasára érdekében a pénzügyigazgatóság átiratának tegyen eleget. Mind ezen tartozások nem az államkincstárt illetik, tehát azok fellett a kormány nem rendelkezik s a követelésnek alakját nem a költségvetési törvény, hanem más, érvényekben ma is változatlanul fennálló törvény képezi.

Amennyiben pedig a törvényhatósági bizottság a javaslat ellenére tisztviselőit ezen átirat végrehajtasától eltiltana, mondja ki, hogy a város közönsége a tisztviselőket akár bírságolás, akár más uton érő bármilyen kárért felelősséget vállal s őket teljes mértékben kártalanítja.

HIREK.

— **Barabás Béla beszámolója.** Amint értesülünk, *Barabás Béla* dr. Aradváros országgyűlési képviselője február hó 24-ikén tartja meg Aradon beszámolóját. Az érdekes politikai esemény valószínűleg több olyan nyilatkozatra fog alkalmat adni *Barabás Bélának*, — melyek jelentősek lesznek az országos politikában is s fényt fognak vetni a vezérőrbizottságnak az utolsó időben folytatott tárgyalásaira. Amint tervbe van véve, ugyancsak 24-ikén a koalíciós képviselők legnagyobb része szintén kerületébe utazik, hogy ott beszámolóját megtartsa.

— **Az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár új igazgatója.** Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár igazgatósága és választmánya, mint értesülünk, a közelmúltban elhunyt *Vajda Lajos* igazgatósági tag helyébe *Fabian László* nyugalmazott főispánt fogja új igazgatósági tagul ajánlani a f. hó 25-én tartandó közgyűlésnek.

— **Uj államtitkárok.** Fővárosi tudósítónk sűrűn: A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király *Szell Ignác* belügyminiszteri államtitkárt állásától felmentette és neki ez alkalomból kiváló szolgálatai elismerésül a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A király egyidejűleg *Selley Sándor* és *Raffka László* miniszteri tanácsosokat a belügyminiszteriumban államtitkárokká nevezte ki.

— **Az aradi függetlenségi párt értekezlete.** A függetlenségi pártba tartozó városatyák ma délután öt órakor, a Fehér Kereszt szálloda külön termében bizalmas jellegű értekezletet tartottak, amelyen a holnapi városi közgyűlés napirendjének főbb pontjait tették tanácskozás tárgyává. Az értekezlet, amelyen *Műlek Lajos* dr. elnökölt és *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselő is megjelent, főleg a közgyűlés napirendjére tűzött politikai jellegű kérdésekkel, nevezetesen a két év előtti adóhátralékok telekkönyvi biztosításának, a fizetési megbagyasok kézbesítésének és a közadók módjára behajtandó adóknak ügyeivel foglalkozott behatóan. Az értekezleten harminc városatyja jelent meg s este 7 óráig tartott a tanácskozás.

— **Boda Dezső helyettes rendőrfőkapitány.** *Budapest-ről* táviratozzák, hogy *Kristóffy József* belügyminiszter *Boda Dezső* dr. budapesti rendőrtanácsos, a volt debreceni kormánybiztos legközelebb az államrendőrség helyettes főkapitányává nezi ki.

— **Arad a milánói kiállításon.** Megirtuk már, hogy az aradi állami fa- és fémipariskola részvesz a *Milánóban* tavasszal rendezendő nemzetközi műipari kiállításon. Az iparművészeti osztályon a magyar pavillonban külön szoba jut az aradi iskolának, amely egy komoly hatású, szép uri szobával pályázik az elismerésre. A butorok, melyek vörösré pácolt keményfából nemesérberekkel készültek, *Jankó Gyula* tervei után az iskola műhelyéből kerültek ki. A komoly hatású, pompás butorok a modern iparművészet előkelő fokán állanak. Síma, egyszerű síkokból összerótt, minden főlélegesen cifra- és díszesség hiányában való valamennyi butor: építészeti motívumok is előfordulnak olykor, azonban minden egyes részlet úgy célszerűségi, mint széptani szempontból tökéletesen megokolt. A butorok már tökéletesen elkészültek s a legközelebbi napokban el is szállítják őket a kiállítás színhelyére. Amennyiben jóslásokba bocsátkozhatunk: a kiváló tervek és kitűnő kivitel meg fogják szerezni az ügyes kézzel ve-

zetett tanítésznek a külföld elismerését és pálmáját.

— **Hendrey Pál arcképe.** Az aradi Kaszinó egyesület megfestette volt igazgatójának, *Hendrey Pálnak* arcképét *Balla Frigyes* aradi festőművésszel. A kiválóan sikerült kép méltóan dicséri a nagytehetségű portrabilista ecsetjét, amely hivatalva van mesterének még sok babért szerezni. Az arcképet legközelebb ünnepélyesen le fogják leplezni.

— **Festetich gróf és Koburg Lujza.** Bécsből jelentik, hogy *Rappaport Ignác* ügyvéd a Párisban élő *Festetich Rudolf* gróf megbízásából 100.000 frank erejéig váltópórt indított *Koburg Lujza* hercegnő ellen. A követelés biztosítására egyúttal ama 200.000 korona lefoglalását kérte az ügyvéd, amelyet a hercegnő férjétől a Gothában kötött egyezés szerint kapni fog. A pör előzménye nagyon érdekes. *Festetich* gróf, aki szenvedélyes Afrika utazó, azt állítja, hogy négy ízben adott egyenkint 25.000 frankot a hercegnőnek pillanatnyi pénzzavarának megszüntetésére. Alperes azonban ezzel szemben azt állítja, hogy a gróf *mindig kapott ezért ellen-szolgáltatást* és valószínűleg nagyon ki tudta használni abból származó előnyét. *Festetich* gróf ezt a vádat elutasította. Az még nincs eldöntve, hogy a bécsi bíróság foglalkozhatik-e ezzel az ügygyel, mert kétséges, hogy francia váltók pereihetők-e Ausztriában.

— **Egy takarékpénztár a hivatalnokaiért.** Az *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár* ismét jelet adta, hogy hivatalnokairól mily melegen gondoskodik. Az igazgatóság és választmány együttes ülése ugyanis elhatározta, hogy azon hivatalnokok nyugdíjigényébe, kik kezdettől fogva az intézetnél vannak *öt esztendő* fog beleszámítani s azonkívül a lakbért is beleszámítja a nyugdíjigóságba. Miután pedig a nyugdíjigóság tíz esztendői szolgálat után kezdődik, a 2—8 esztendő szolgálat után egy évi, a 8—10 évi szolgálat után két évi fizetést ad végkielégítés-kép a pénztárnak.

— **Hazafias áldozatkészség.** Néhai *Czárán Tivadar* gazdag alapítványból ezelt husz évvel *Seprős* községben állami iskola állított fel, amelyben a tanítást *Barsy Mihály* tanító kezdte meg. Az iskola a község román lakosságának rokonszenvét és bizalmát csakhamar megnyerve, a második és harmadik tanítói állás is szerveztetett. A folyó tanév elején a tankötelesek beiratkozására már oly nagy számban jelentkeztek, hogy a negyedik tanítói állás szervezése is szükségessé vált. Az e tárgyban tett feltejesítésre a közoktatásügyi miniszter azt felelte, hogy országos költségvetés hiányában a negyedik tanító fizetésére és a negyedik tanterem céljaira berbe veendő épület bérösszegére fedeztetel nem rendelkezik. Erre *Kenessy Irén* tanítónő a negyedik tanterem céljaira saját lakásának egy tágas szobáját díjtalanul felajánlotta, *Fejér József* földbirtokos és iskolaszéki elnök pedig a negyedik tanító fizetésének sajátjából való fedezésére kötelezte magát. *Fejér József* és *Kenessy Irén* áldozatkészségét 70—80 szülő hálája követi, a magyar társadalomnak pedig igen nagyrabecsülése kíséri.

— **Egy letartóztatás.** *Makó*ról jelentik: Erdekes hír érkezett ma *Makóra*. A tisztviselő elmozdításával kapcsolatban kezdettől fogva beszéltek *Jancovics Pál* kinevezéséről, akit *Mezőkovácsházára* szánt helyettes főszolgabírónak *Cseresnyés János* főispán. *Jancovics* évek előtt békési főszolgabíró volt, de le kellett mondania. Ma annak a hírek a révén lett aktuális *Jancovics* neve, hogy a *csendőrség épp akkor tartóztatta le*, mikor a *Cseresnyés* által aláírt főszolgabírói kinevezést akarták kézbesíteni neki. A letartóztatás oka *sikkasztás*. *Jancovics*

utóbbi időben az *Aufrecht és Goldschmied* fővárosi cég könyv-utazója volt.

— **Pénzhamisítás nagyban.** *Déva-ról* sűrűn: A *lesnyeki* csendőrség tegnap kóbor cigányokból álló pénzhamisító bandát fogott el. A cigányok az Erdővidék kevésbé értelmes népeire vetették ki hálójukat; ezt a vidéket beutazták és hamis huszkoronás aranyakat és ezüst egykoronásokat jó pénzért beváltottak. A csendőrség a cigányoknál 2700 darab hamis huszkoronást, sok ólmot és pénzhamisító gépet lefogott. A cigányok a népet több száz korona erejéig becsapták. A csendőrség a cigányok közül hatott átadott az ügyészségnek.

Temesvár-ról jelentik: *Schannen Miklós* sándorházi fiatal parasztagda a napokban *Temesvárott* járt. A józsefvárosi állomásnál egy jól öltözött szerb állott hozzá, bemutatkozva, hogy ő *Rain Száva* szerbklárii földbirtokos. Csakhamar 1200 korona készpénz ellenében minden teketória nélkül 2400 korona hamis pénzt ajánlott fel. *Schannen* visszautasította az ajánlatot, de amikor Sándorházára hazaért, nemsokára legnagyobb meglepetésére *Rain* állított be hozzá, aki felesége jelenlétében újra előhozta ajánlatát. Végre *Schannen* felült a csalónak, aki a nagyobb biztosság kedvéért egy 1200 koronáról szóló kötvényt is állított ki, a gazda pedig átadta *Rain*nak az 1200 koronát, mit az azzal vágott zsebre, hogy a megfelelő hamis pénz kétszeresét másnap elhozza. Miután azóta hasztalan várta vissza a hamis pénzes atyafit, feljelentette az esetet a csendőrségnél.

— **Szerelme az iskolában.** Fővárosi tudósítónk sűrűn: *Kempelen Imre* 23 éves székesfővárosi tanító *Nefelejcs-utca* 12. számú lakásán ma délelőtt föbe lőtte magát. Nyomban meghalt. *Kempelen*, aki a *Nyár-utcai* elemi iskolában tanított, szerelmes volt egy tanítónőbe, aki nem viszonzta érzelmeit, sőt mikor *Kempelen* megkérte a kezét, kikoszorúzta. A fiatal tanító szerelmi bánatában ragadott fegyver maga ellen. Halálát a törvényszéki orvostani intézet be vitték.

— **A gyermekórház telke.** „*Lavál a külvárosba*” című aist mai lapunkban megjelent vezércikkünk adataira vonatkozólag, a következő sorozat kaptuk az aradi *Fehér Kereszt* egyesület titkáraitól. Téves a vezércikkben foglalt amaz állítás, hogy a *Fehér Kereszt* egyesület azt kérte volna a város törvényhatóságától, mi szerint a gyermekórház építését hálázhassa el, amíg az ótemető parkirozása el lesz intézve. Hízel szemben az áll, hogy a város törvényhatósági bizottsága 1905. évi június hó 20. án tartott közgyűlésén a gyermekórház részére elvben már megszavazott *telek helyének kérdését* nem az egyesület kérte, hanem annak és egyúttal a gyermekvédelem ügyének ellenére és szerelmére vette le a napirendről s halasztotta az időre, amíg a régi temető parkirozásának és a város szabályozásának terve elkészül. Téves továbbá az az állítás, hogy megvan a terv és az állam hozzájárulása, mert sem a terv el nem készíthető, sem a *közkórházi* jelleg ki nem eszközölhető mindaddig, míg a telek helye kijelölve nincs. Ilyen tényállás mellett az egyesület működéséhez fűzött egyéb kombinációk természetesen szintén tárgytalanok. Arad, 1906. évi február hó 13. án *Hunyár Al-gernon*, a *Fehér Kereszt* egyesület titkára.

— **A boresjenői temetkezési egyesület alap-szabályait a belügyminiszter láttaozta.**

— **Az ügyvédi kamarából.** Az aradi ügyvédi kamara közbírré teszi, hogy *Láng Frigyes* dr. ügyvédet *Békéscsaba* székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette, ellenben *Hoffmann Károly* dr. gyulal ügyvédet *Kecskemétre* történt elköltözése következtében abból kitorlőte.

— **Tragédia.** *Ruttkáról* jelentik: *Debnár* József házaló visszatért Oroszországból, hogy jegyesével *Brunner* Paulinával egybekeljen. Ennek öröme a vőlegény, menyasszony és ennek huga dáridót csaptak és ittas állapotban aludni tértek, miután a kályhát jól teletöltték szénnel. A jegyespárt másnap a szobában *halva találták*, a menyasszony huga is életveszélyesen meg van mérgezve.

— **Elopott biliárd golyók.** *Holstein* Mihály Választó utca 18. szám alatt lakó esztorgályossegédet azzal gy. nuszította meg a gazdája, hogy ellopott két biliárd golyót. A gazda felszólítására egy rendőr be is kísért a rendőrségre *Holsteint* ahonnan kihallgatása után elbocsátották.

— **A ségal szegény tanulók konyhája** javára szivesek voltak adományozni: *Kernács* Lajos 10 k., *S. Pataty* Sarolta urhögy gyűjtőiben: özv. *Nikodem* János 5 kor., *Kovács* Artur 4 kor., *Pataty* Nővérek 2 kor., *Jakabffy* István 2 kor., ifj. *Moskovitz* Izidor 2 kor., *Weisz* Hugó 2 kor., *Kakujai* Micaike 2 kor., *Fischer* Mór 2 kor., *Schwarz* Erzsébet 1 kor., *Kun* József 1 kor., *M.* 1 kor., *S. B.* 1 kor., *Spitz* Lipót 50 fill., ifj. *Kopetko* Károly 40 fill., *Füléres* adományok 130 fillér, *Koch* Mór huscsarnok 4 és fél kg. hus *Pataty* Armin 4 és fél kg. hus *Kohn* László 5 liter bab. A nemeszívű adakozóknak hála lánan kö zöni a testület nevében: *Lantos* Miksa tanító.

— **Egy csókért kétheti fogság.** *Tetschenből* jelentik: Az itteni járásbírósa érdekös és különös „perben“ ült törvényt. *Knebel* Márta, egy tizennyolc esztendő szép leány, január 25 ről 26-ára virradó éjjel a bodenbachi állomás peronján tu. aradó, pajkos jókedvében megcsókolt egy idegen férfit. A hirtelen és váratlan csókhoz jutott férfinak első dolga volt a leányt a pályaudvaron szolgálatot teljesítő rendőrnek átadni. Így került a csókos természetű *Knebel* Márta a bíróság elé, amely 14 napi fogsággal sújtotta, közte négy nap bőjtvel szigorítva. A büntetés kitöltése után a leányt illetőségi helyére toloncolják.

— **A legelő soron.** *Lipitor* Gyinka fuvaros ma délben összekapott egy társával és a felmerült differenciákat tetteg intézték el egymás között. A verekedésre nagy néptömeg gyűlt össze, amely szót akarta választani a dühös ellenfeleket, ez azonban csak az előkerült rendőrszemnek sikerült, aki *Lipitor* Gyinkát és társát bekísérte a kapitányságra. Kihallgatás után mindkettőt szabadon bocsájtották.

— **Leányrablás — gyilkossági kísérlet.** *Nagykikindáról* írják: Két legény, *Bakovjev* Stéva és *Milosev* Stéva folyó hó 7-én a helybeli rendőrségnél életveszélyes fenyegetés miatt tett feljelentést *Gyurgyev* Vazul volt csendőr ellen. A panaszttevés alkalmával a két legény panaszkodása a panasztfeltevő bűnügyi osztály vezetője, *Vlachovits* János rendőrkapitány előtt gyanusnak tűnt fel. Mégis felvette panaszukat és miután a határban történt volt az eset, kiadta a csendőrségnek nyomozás végeit. Hogy a kapitány feltevése alapos volt, az beigazolást nyert még aznap délután, mert amint a legények megtudták, hogy a csendőrség fog nyomozni, rögtön a pnsasz visszaszívása iránti jelentkeznek. A nyomozás ezt a feltevést mindenben megerősítette. A két legény ugyanis forgópisztolylyal felfegyverkezve megjelent *Kossuth* Axentia vasuti őrnél, hogy annak leányát ellopják, ami ha szép szerével nem sikerül, hát az apát lelövik. Amint megjelentek, az öreg *Kossuth* ellenszegült, mire a két legény meg akarta költözni. Az öreg segélyért kiáltott. Ekkor jött segítségére veje, *Gyurgyev* Vazul volt csendőr, aki az öreget megmentette helyzetéből, de erre a merénylők rátámadtak és többször löttek rá. Végre is kénytelenek voltak elmenekülni és hogy a gyanút elbárítsák magukról, megtették

a feljelentést. De ezuttal megjárták, mert a fegyver visszafelé sült el s őket taróztatták le gyilkosság kísérlete miatt.

— **Szép fogakat csakis a *Dentolin* fogoreme** használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

Az alsószoknya.

(Párisi level.)

Páris, február 10.

A legújabb divat: nem viselni alsószoknyát. A nők fekete selyem *combination* je is, — mely csak a kifogástalan alakú hölgyeken állt jól, akkor is az abszolút nuditás brutalitásával hatván, éppenséggel nem volt tisztességes viselet — most a testszinü *maillet* nak adott helyet, amely talán még a *combination*-eknél is frivolabb. En legalább nem tudok egy művelt lelkű nőt abban a helyzetben elképzelni, amint egy ilyen *maillet* ban, mely teljesen felségessé tesz minden más alsóruhát — például a tikre előtt áll és fészülködik, vagy p'áne — fészülte magát.

De hát ki is fog ebbe belenyugodni otthon Magyarországon? Lemondjunk a selyem alsószoknyáról? Erről az „*aimable et inexprimable*“ valamiről, amit *Musset* olyan szépen megénekelt? Erről a színes, illatos ruhadarabról, mely olyan kényeztetőleg simul a lábainkhoz, ezer fodrával, s hogy a költő szavaival éljek, elvonjuk magunktól azt a sühogást, azt a „*jasement laquin, impudente! frondeur, qui vous irrite et vous conguert!*“ . . . A selyemszoknya számtalan fodranak, hófehér csipkéinek, virággirlandjainak graciozításával a „*grand siècle*“ maradványa még s most ennek is vége legyen? Es ez egyuttal a battiszt ingek halálát is jelentené. Azoknak a finom *fissok* nak a pusztulását, melyeket keresztülhuzhattunk egy gyűrűn. Most már az ingecskéknél is az *Empire* szabás dominált.

Hölgyeim! Ne mondjunk le a *dessous* król Csinaljunk most az egyszer frontot *Diva* asszonyoságnak! Hagyjuk meg a párisi asszonyoknak az *incroyables* ok és *Madame Tallien* sorának felevenítését, de ne engedjük általánossá válni ezt a divatot! Gondolják meg, mily szánalmas látványt nyujtanának — szobalányaik előtt, egy *maillet* ban a tulsoványak, a tulkövérek? S hánynál van meg közöttünk a lineaktöké etessége? A legújabb szabás: a *princesse Directoire* is ugyane követelményekkel lép elénk. Mig egyrészt magas alakot kíván, másrészt karcuságot és mégis teltséget igényel. Szóval mondjuk ki, hogy a mostani divat ismét csak a kifogástalan természeteknek való.

Nagyon kedvelt dolog az új körömfényesítő, a *Radia*. Amellett, hogy különös ha vány fényt kölcsönöz a körömöknek, egyuttal rózsaszínűekké is teszi azokat, s a mosás — még a citrommal való mosás sem — árt neki. Használata feleslegessé teszi a *polissoire*-t, amely a körömház alsó részének szokott ártani az érzékenyebb kezeknél. A *parfümök* között a *Rue d'Ossian* vezet. Szubtilis, kitartó illata nagyon kedvelt s a fashionable világ hölgyei csaknem kizárólag ezt használják. Ami a *risport* illeti: a *fleur de peche* és a *Poudre O chidee* (Rosée or killiával) a legjobbak s a legkevésbé — azaz éppenséggel nem — észrevehetőek.

Ez a hónap lévén a *kosztümbálok* ideje is már most megmondom, hogy a je mezek között nem válszandók: az *Empire*, a *Directoire*. *Incroyable*, *Louis XVI*, *XV*., *Henri IV*. s a *Vau Dyk*-féle *kosztümbök*, mert ezek — ime ilyen a világg forgása! — éppenséggel nem hatóának *kosztümszerűen*. Szépek az indiai *kosztümbök*, a *jávai rong'gengék* *kosztümbjei*, *Semiramis*, *Dido*, *Ceopatra*-*kosztümbök*, az évszázak modern felfogásban, az új és nap s a *Watteau* pástorleányai. A *Hajnal* és *Ceres* — egyáltalában a mitológiai istennők — jelképes ruhái, a *Szivdama* s a nemzetiségi *kosztümbök* is jól hatnak.

Irlsz.

NAPIREND.

Február 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Bálint. — Protestáns naptár: Bálint. — Görög keleti naptár (február 1.): Trifon. — A nap két 7 óra 10 perckor, nyugszik 5 óra 18 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Eoyhe, elvétve csapadék.

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Február 15. Az új-szent annai népbank részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor (iskolaépület). — Az arad hegyaljai szállósgazdák egyesületének igazgatóválasztmányi ülése délelőtt 11 órakor.

Február 17. Körösbánya és vidéke takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor. — Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 1/2 órakor (Polgári fiúiskola.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az Amerikába irányított mintaküldemények** tárgyában közli az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltekkel, hogy a belügyminiszter és a liverpooli *Cunard* gőzhajózási társaság között kötött szerződés 22. § a értelmében a magyar östermalési vagy iparcikkéből az északamerikai államokba menő mintaküldeményeket a m. kir. kormány felhívására a *Cunard* társaság díjmentesen tartozik hajóin Fiuméből Newyorkba szállítani. Ily mintaküldemények száma azonban 1—1, összesen 10 tonnát, illetve térfogat 10 köbmétert meg nem haladhat. Az említett szerződés fentidézett szakaszában körvonalozott díjmentes szállítás iránti kérelmek további intézkedésig a belügyminiszterhez lesznek intézendők.

— **Vasipari kiállítás.** A „Magyar Vaskereskedők Országos-Egyesülete“ a f. é. május hó 19 től július hó 2 ig tartó időközben Budapesten városligeti iparcarnokban, a kormány támogatása mellett, *országos vas- és fémipari kiállítást* rendez. E kiállítás sikere im már teljesen biztosítottnak látszik, miután számottevő vas- és fémipari vállalatok a kiállításra majdnem teljes számban vesznek részt. Csakély számban jelentkeztek ellenben a *vidéki* kis vas- és fémiparosok, kiknek a kiállításon való részvételére pedig a kiállítási bizottság rendkívüli súlyt helyez már csak azért is, mert főleg a kisebb vas- vagy fémárukat termelő iparosokat óhajtja a vaskereskedőkkel üzleti összeköttetésbe hozni, és a kisiparosoknak új nagy vevőkört, a vaskereskedőknek pedig új hazai beszerzési forrásokat kíván biztosítani. Miután pedig a kiállítási bizottság ezen üdvös törekvését az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes mértékben méltányolja, ismét-ellen felhívja az aradi vas- és fémiparosok figyelmét a kiállítás jelentőségére, megjegyezvén, hogy minlennamü felvilágosítással, tanácsal és támogatással készségesen szolgál azon iparosoknak, akik e részben az irodához fordulnak.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1906. évi január 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1906. január 16-tól 31-ig 15582 személy, bevétel 4922 korona 20 fillér, 1905. január 16-tól 31-ig 14697 személy, bevétel 4351 korona 80 fillér, 1906. január 1-től 31-ig 31948 személy, bevétel 8350 korona 10 fillér, 1905. január 1-től 31-ig 31459 személy, bevétel 7759 korona 90 fillér. Ténarszállítás 1906. január 16-tól 31-ig 248732 kilogram, bevétel 2730 korona 40 fillér, 1905. január 16-tól 31-ig 1670700 kilogram, bevétel 1859 korona — fillér, 1906. január 1-től 31-ig 5487480 kilogram, bevétel 6147 korona 90 fillér, 1905. január 1-től 31-ig 3790560 kilogram, bevétel 4308 korona 78 fillér.

Matarmenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.--
Kétegyháza felé d. u. 12.01	Kétegyháza felől este 6.02

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14	Mezőhegyes felől reg. 5.48
Battonya felé d. u. 12.30	Battonya felől d. e. 11.00
Mezőhegyes felé este 5.32	Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23	Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40	Borosjenő felől este 9.14

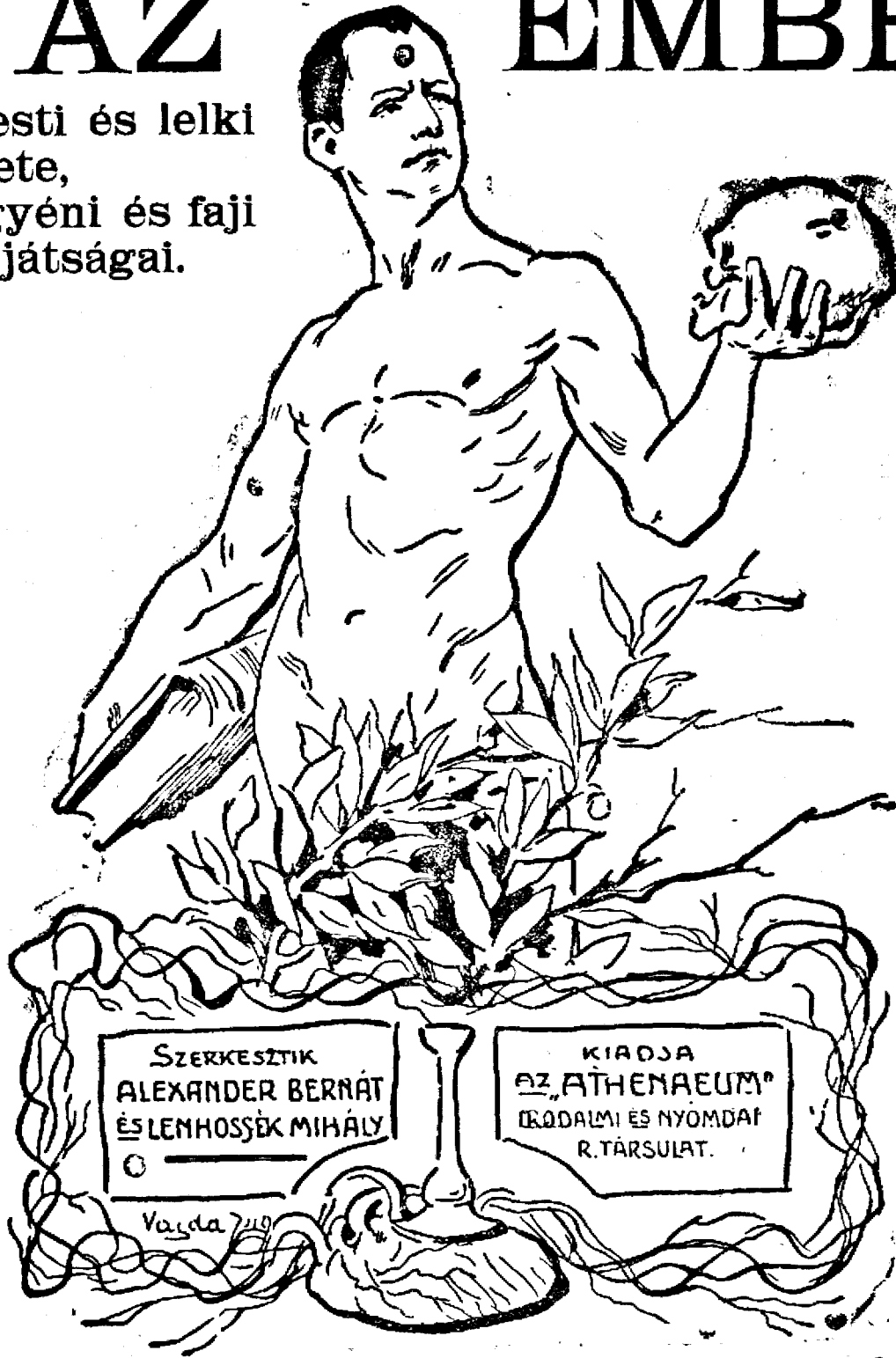
A Műveltség Könyvtárának

második kötete

Megjelent!

AZ EMBER

Testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságai.

470 szövegképpel és 39 műmelléklettel.

470 szövegképpel és 39 műmelléklettel.

AZ EMBER című mű tartalma:

- Bevezető. . . . . Irta: Lenhossék Mihály.
- Az ember származása és helye a természetben. . . . . Irta: Gorka Sándor.
- Az emberi test szerkezete és működése. . . . . Irta: Pekár Mihály.
- A szellemi munka természete. . . . . Irta: Ranschburg Pál.
- Az ember faji sajátosságai. . . . . Irta: Semayer Vilibald.
- Betegség és egészség. Védekezés a betegségek ellen. . . . . Irta: Dalmady Zoltán.
- Hogyan éljünk. . . . . Irta: Dalmady Zoltán.
- A lelki életről. . . . . Irta: Alexander Bernát.
- A lelki élet abnormitásai. . . . . Irta: Ranschburg Pál.

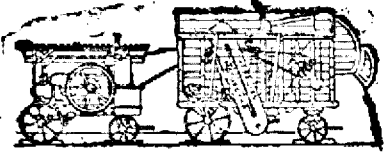
Ara diszkötésben 24 korona.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben. . . . .

A Műveltség Könyvtárának további kötetei félévi időközönként jelennek meg. . . . .

A Műveltség Könyvtárának részletes prospektusát kívánatra szívesen küldi az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadó-osztálya Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb benzínmotorok minden gazda által, vizsgázott gépész és hatósági engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban, a legismertebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös áron és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körút 30.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplőgépek mindenkor üzemben láthatók. — Teljes jótállás kitűnő működésért. — Árlap ingyen. 390

Bräuner Vilmos

diszfestő

Aradon, Kapa-utca 12a.

Lakásom márczius hó 1 től Deák Ferencz-utca, Meirovitz féle ház.

Elfogad disz- és szobafestés terén bármely munkák elkészítését ugymint 486

templom, termék, kastélyok stb.

belső díszítését, színházi díszletek és tadjépek megfestését.

Vidwai munkákat pontosan esz- közlik. — Vázlatokat és költségvetést kívánatra ingyen készítik.

Magyar királyi államvasutak Igazgatóság.

25123—1906. F. IV szám.

Árverezési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó u. m.: 1 kocsi rakomány tengeri, 8 láda káp, 1 hordó rum, 1 láda egygáru, 4 drb. fenyőág, 2 láda Conserv, 1 bál könyv, 1 zsák gesztenye, 2 darab fűrésztengelylap, 33 üres láda nyilvános elárverezése az Arad állomásunkon lévő teherkiadási raktárban 1906. évi február hó 14-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Az Igazgatóság.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

ARADON Weitzer János (Templom)- utca 7. sz. a.

a „BAROSS” kávéház átellenében egy a mostani kor igényeinek megfelelő

férfi-, női- és gyermek-

...cipész műhelyt...

nyitottam, ahol mindenféle szakba vágó munkák kifogástalan kiállításban, teljes szakavatottsággal az igen tisztelt megrendelőimnek a legkényesebb igényeit is kielégítő pontossággal készülnék.

Küldönösen nagy gondalal vagyok a szenvedő lábak részére készülő (ortopédiai) cipők készítésénél.

Sok évi tapasztalatom e szakban arra bátorítanak, hogy minden elvállalt munkát a legpontosabban teljesíthetek.

Becsés partfogásáért esedezek, kiváló tisztelettel

Virág János,

czipész-mester.

Javítások és fejelések a legnagyobb gondalal, jutányos áruk mellett készíttetnek.

Valódi orosz, Caravan
és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

Rum	Jamaical	1/2 liter	Kor.
"	"	1/2	1.70
"	"	1/2	3.40
"	"	1/2	2.70
"	"	1/2	5.40
"	„Hungaria”	1/2	1.—
"	"	1	2.—

Legkedveltebb fajták.

Különleges keverék	csom.	Kor.
kis	—	50
közép	1.	—
nagy	2.	—
valódi Popoff 4 sz. tuczat	7.	—
"	8.	—
"	8.	4.50

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 253

ARADON.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érette, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3961

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtön enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Jég

Kristálytisztaságú jeget az egész évadra szállítási kötelezettséggel nagyobb vevők részére Salacz-, Karolina-, Kiss-utcai jégvermeinkből alánljunk legolcsóbb árrban.

Löwy és Pollák

sörakárosok 514

Karolina-utca 7.

— Telephon 206. —

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstről, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó áruk mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononkint Kurtics állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE
Aradi és csanádi vasutak pályája

AJÁNLJUK A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,
MOL A LEGGYZESZEBB BEKÖTÉSEK
FOGYVA A LEGFÉNYESEBB KIÁLLITÁS
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTEL

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

PRO HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismerettség híján

külsőre,
szépre,
születésére,
kényelmére,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
szolgálatra,
vicszellésre,
szépre,

külsőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szegőgát,
bort,
gyümölcsöt,
szabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot,
házi
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindenféle vétel vagy bérbévitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesítse, ha az

ARADI KOZLONY
kis hirdetési
rovatait használja.

Kiadó

Orczy-utca 6. szám alatt május
1-ére egy 4 és egy 5 szobás lakás.
Bővebbet ugyanott. 549

Utczai lakás,

3 szoba, fürdőszoba és melléke-
lyiségek, vízvezetékekkel, villany-
világítással május 1-ől kiadó Sá-
rosi-utca 5. sz. alatt. 554

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős
papírból egész vászon kötésben bőr
sarokkal 500 oldal tartalommal
24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla.
Könyv és papirkereskedés. 285

Intelligens,

urú származású fiatal asszony ajánl
kozik idősebb hölgy mellé társai
kodónak, esetleg gyerekek mellé.
Cím a kiadóhivatalban. 586

Kiadó lakás.

Radnai-ut 3. szám alatti
ház, korcsmahelyiséggel
és tekepályával, istálló-
val és nagy udvarral,
május hó elsejétől ki-
adó. Bővebbet Walder
Gyulánál, József főher-
czeg-ut 10. szám, első
emelet. 559

Eladó

1 új családi Singer varrógép 30 fo-
rint. 1 új karikás varrógép 40 fo-
rint. 1 használt varrógép 10 forint.
Bildhauer, Leininger-utca 7. 596

„Mely állami

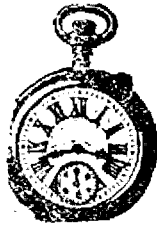
vagy magán tisztviselő”, mérnök,
tanár, kinek 2000 koronán felüli
fizetése van, venne el feleségül
egy csinos hajadont, kinek évi
600 kor. apánzsa és 6000 kor.
ingatlana van. Csakis komoly aján-
latokat kérek „Háziasan nevelt”
jellegre, poste restante Arad, 16-
posta. 597

Divatüzletünk

részére egy ügyes segédet kere-
sünk. Kirakatrendező előnyben ré-
szesül. Rosenblüh H. és tsa. 598

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Nekem már
nem kell reklam.

Mert mindenki tudja, hogy

SZILÁGYI MÁRTON

műtörés

a m. kir. államvasutak szállítójánál s szin-
ház oldala mellett

minden órajavítás csak 90 kr.

Óraüveg 10 kr. mutatós 5 kr.

Egy ébresztő-óra frt 1.40.

Raktáron mindennemű zseb- és falórak
bámulatos olcsó árak mellett, a szin-
ház oldala mellett.

Inga. vagy bármilyen nemű fali óráért
hához küldök és pontosan megcsinálva
haza szállítom. Csak egy levelezőlapot
tessek írni. 272

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki
(Tirol)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyárt-
mányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemgyá-
sága, a gázt lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm.
légnomáznál 290—300 liter acetylengáz nyeréséért jót
állók.

Ezt a carbidot következő árakon ajánlom: 483

1—3 mm. kor 34

4—7 " " 33

8—15 " " 32

16—35 " " 31

(darabokban)

temesvári
raktárban.

Tisztelettel

Kriser Ede.

Telefon szám 126.

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Lonovics-utca 6., (Hungária szállodával szemben.)

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műter-
mét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legegyszerűbbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a donanyzo
egyszer veszi és többé más nem szivhat.

legjobb valódi franciaia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Hartmann János

Aradon, Rákóczi-utca 15. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és kü-
lönlegességi kávéház berendezési
cikkék készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső
és legnagyobb gyárban szereztem.
Teke-asztalok behuzását a legújabb
saját szisztém szerint behuzok ra-
gasztás nélkül, a melyeken a golyók
ugrása elő nem fordulhat. Meghi-
vásra bárhová a vidékre is elmegyek
saját szövetekkel.

Műhelyből kikerült árukért, küi-
nösen a dákók egyenességéért egy
teljes évig jótállók.

Ismét eladóknak nagy árenged-
mény.

Használt golyókat veszek és cserélek.

Gyors és pontos kiszolgálásért ke-
zeskedem. 261

Saját francia gyártmány szerint ké-
szült dákók, óriási választékban 2
k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska teke
asztalokat újjá alakítok s becserélek

7292—1905. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbírósaág,
mint telekkönyvi hatóság közhírre-
teszi, hogy a kisjenői takarékpénz-
tár végrehajthatónak, Rosu Nyiska
végrehajtást szenvedő elleni 390
korona tőke és járuléka iránti
végrehajtási ügyében (az aradi
kir. törvényszék) a kisjenői kir.
járásbírósaág területén lévő, Kis-
jenőn fekvő, a kisjenői 499. sz.
tjkvben A. + 2. rsz. a. 598.
hrsz. a. foglalt beltelkes házra az
árverést 908 koronában ezennel
megállapított kikiáltási árban el-
rendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlan az 1906. évi már-
cius hó 7-én délelőtt 9 órakor
ezen kir. bírósággal tkvi irattárában
megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól
is eladatulni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 90 kor. 80 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. LX. t.
czikk 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 8333. sz. alatt
kelt igazságügyminiszteri rende-
let 8. §-ában kijelölt óvadékké-
pes értékpapirban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881.
LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bá-
natpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósaág, mint telek-
könyvi hatóság.
Kisjenőn, 1905. évi december
hó 19-ikén.

Tabajdy,